

MEGAN KANUNU (ABD'NDE CİNSEL SUÇ FAİLLERİNİN SİCİLE KAYDI VE SİCİL BİLGİLERİNİN KAMUYA AÇIKLANMASI)

*Arş.Gör. Selman DURSUN**

GİRİŞ

İnsanlığın ortaya çıkışından beri varolan ve oldukça çeşitli sebepleri¹ olan suçun “önlenmesi”, toplumdaki istikrar ve devamlılığın sağlanabilmesinin en önemli koşullarından biridir². Zira suç, bir ceza hukuku kavramı ve bir ceza normunun ihlali olarak, toplumsal yaşantıdaki en önemli hukuksal değerlere zarar veren veya bu değerleri tehlikeye sokan, cezaya layık ve muhtaç olan³ bir davranış biçimidir⁴. Suçun nedenlerine ilişkin kapsamlı çalışmalar yapılmasına ve konuyla ilgili pek çok teorinin ileri sürülmesine karşılık, suçun önlenmesi, kontrolü, suçluların ıslahı konuları genellikle ihmal edilmiştir⁵. Bu bağlamda, çalışmamızın konusunu oluşturan Megan Kanunu, suçun önlenmesine, kontrolüne ve kısmen de olsa suçluların ıslahına ilişkin bir özellik taşımakta olup, ihmal edildiğini belirttiğimiz bu alana yönelik bir kanuni girişimdir.

Megan Kanunu'nun niteliğini daha iyi ortaya koyabilmek için, *suçun önlenmesi* (prevention) ile buna yakın kavramlar olan, *suçun kontrolü* (control) ve *suçluların tedavisi* (treatment) deyimleri arasındaki ilişkiye değinmek gerekir.

* İ.Ü. Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

1 Günümüz kriminolojisine göre suç nedenleri için bkz.; R. Füsün Sokullu-Akıncı, **Kriminoloji**, 3. Bası, İstanbul, Beta, 2002, s.149 vd.

2 R. Füsün Sokullu-Akıncı, **Viktimoloji**, İstanbul, Beta, 1999, s.97.

3 Hukuksal değerlerin suç politikası fonksiyonu bağlamında, “cezaya liyakat ve cezaya muhtaçlık” değerlendirmesi için bkz.; Yener Ünver, **Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer**, Ankara, Seçkin, 2003, s.668 vd.

4 Suçun temel kavramı olduğu ceza hukukunun amaçlarından biri, “toplumsal yaşantı yönünden en önemli değerleri özel biçimde korumak”tır (Kayıhan İçel, Süheyl Donay, **Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku**, 1. Kitap, Yenileştirilmiş Üçüncü Bası, İstanbul, Beta, 1999, s.10. Bu bakımdan da suçun önlenmesi ayrı bir önem arz etmektedir.

5 Sokullu-Akıncı, **Kriminoloji**, s.151.

Suçun kontrolünün, suçluların tedavisi ve sosyal rehabilitasyonu ile suçun önlenmesinden farklı olarak, suçun hacmini, kapsamını kontrol altında tutma, onun yayılmasını ve yeni yerlerde ortaya çıkmasını önleme, toplumu anormal ve itiyadi suçlulara karşı koruma anlamına geldiği belirtilmiştir. Kontrol kavramının, uygulamada önleme ve tedaviyi de içerecek şekilde ele alındığı, ancak bu kavramların ortak yönleri bulunsa da suçun kontrolünün, suçun önlenmesi ve suçluların tedavisi terimlerinden ayrılmasının doğru olduğu ve suçun kontrolü deyiminin yukarıda belirtilen biçimde sınırlandırılması gerektiği ifade edilmiştir⁶. Bundan başka, **önleme** ile **tedavi** kavramlarının da birbirinden ayrılması gerektiği söylenmiştir. Buna göre tedavi, suç problemi ortaya çıktıktan sonra uygulanan kurumları belirtir. Denetimli serbestlik (probation)⁷, şartla salıverme (release of parole) gibi programlar, tedavi kavramı içerisinde ele alınabilecek örneklerdir. Bununla birlikte tedavi deyimini içerisinde yer alan programlardan bazıları ikinci derecede (ikinci olarak-secondarily) önleme şeklinde de ortaya çıkabilir. Keza bu çift yönlülük, suçun önlenmesine ilişkin programlar için de söz konusu olabilir ve bazı önleme programları ilk derecede (primarily) önleyici olarak tasarlanırsa da tedavi icrası için de kullanılabilir⁸.

Yukarıda ortaya konan çerçevede, çalışmamızın içeriğini oluşturan Megan Kanunu'nun, suçluların ıslahı ve tedavisinden çok, suçun kontrolü ve suçun önlenmesine ilişkin olduğunu; suçun ilk kez işlenmesinden çok, tekerrüre engel olma özelliğinin ağır bastığını söyleyebiliriz.

⁶ Walter C. Reckless, **The Crime Problem**, Third Edition, New York, Appleton-Century-Crofts, 1961, s.429.

⁷ Denetimli serbestlik kurumu hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.; Kayhan İçel, Füsün Sokullu-Akinci, İzzet Özgenç, Adem Söztür, Fatih S. Mahmutoğlu, Yener Ünver, **İçel Yaptırım Teorisi**, 3. Kitap, İstanbul, Beta, 2000, s.105 vd.

⁸ Örneğin, boş zaman aktiviteleri programı, hem önleyici nitelikte hem de tedaviye yönelik bir fonksiyon görebilir. Çocuk yardım klinikleri, özel çocuk kurumları, genellikle bu iki işlevi birlikte gerçekleştirirler (Walter C. Reckless, **Criminal Behavior**, New York, McGraw-Hill Book Company, 1940, s.395).

Önleme ile tedavi terimleri arasında yapılan ayırma benzer şekilde, suçun işlenme sıklığı azaltma konusunda da bazı ayrımlar yapılmaktadır. Buna göre, biri suçta tekerrürü azaltmayı, diğeri ise ilk defa suç işlenmesini önlemeyi hedefleyen iki metodun bulunduğu ve "suçu önleme" ifadesinin her ikisini de kapsar şekilde kullanıldığı, ancak tekerrürü önleme çabasının "ıslah (reformation)", ilk defa suç işlemeye engel olmanın ise "önleme (prevention)" olarak dikkate alınması gerektiği ileri sürülmüştür (Edwin H. Sutherland, Donald R. Cressey, **Principles of Criminology**, Fifth Edition, Chicago, Philadelphia, New York, J. B. Lippincott Company, 1955, s.590).

Önleme - tedavi kavramları ilişkisi kapsamında, suçun, sosyal bir hastalık olarak devamlı geri dönmesi noktasında, "önlemek, tedavi etmekten iyidir" sözünün geçerli olduğu, çünkü suçun bir çok alanda kayıplar meydana getirdiği belirtilmiştir (Timur Demirbaş, **Kriminoloji**, Ankara, Seçkin, 2001, s.317).

Suçun önlenmesine yönelik çok çeşitli yöntemler söz konusudur. Bunların başlıcaları, suçun icrasının engellenmesi, suç yaratıcı çevre tahriklerini azaltma, ruhsal direncin kuvvetlendirilmesi, suçlu kişiliklerin gelişiminin önlenmesi ve kalıtım sağlığı tedbirleridir⁹. Söz konusu tedbirlerden suçun icrasının önlenmesine yönelik olan tedbirlerden biri de saldırı imkanlarına karşı nüfusun sistematik bir biçimde aydınlatılması ve uyarılması, böylece olası mağdurların sayısının azaltılmasıdır¹⁰. Çalışmamızda ayrıntılı bir şekilde inceleyeceğimiz gibi, kamunun bilgilendirilmesi, uyarılması imkanını getiren Megan Kanunu da bu nitelikte bir tedbirdir.

Megan Kanunu, esas itibariyle cinsel suçlardan mahkum olan kişilerle ilgili olduğundan, özel önleme faaliyetleri kapsamında, cinsel suçların önlenmesi veya konunun mağdur tarafından ifade şekliyle, olası cinsel suç mağdurlarının korunması konusuna da kısaca değinmekte yarar vardır. Cinsel suçlardan mahkum olmuş ve cezası infaz edilmiş olanlar, cezaevinden çıktıktan sonra yeni mağdurlara karşı, tekrar aynı türden suçlar işlemektedirler. Bu kişilere karşı, olası cinsel suç mağdurlarını ve dolayısıyla toplumu korumak gerekmektedir¹¹. Bu konuda Amerika Birleşik Devletleri'nde, inceleme konumuz Megan Kanunu'nun da içinde bulunduğu çeşitli tedbirler söz konusudur¹².

Yukarıda ortaya konan perspektif çerçevesinde Megan Kanunu, öncelikle kanunlaşma aşamalarının belirtildiği "Tarihsel Gelişim", eyalet düzeyinde ve federal düzeyde Kanunun hükümlerinin ele alındığı "Kanunun İçeriği", Kanuna yönelik eleştirilerin ve bu eleştirilere verilen yanıtların ifade edildiği "Kanuna İlişkin Eleştiriler" ve son olarak, Kanunun konu olduğu, gerek eyalet gerekse federal mahkeme kararlarının özetlendiği "Mahkeme Kararları" şeklindeki dört bölümde incelenmiştir. Çalışmamız, Kanunun kısa bir değerlendirmesini ve konuyla ilgili olarak ulaştığımız sonuçları içeren "Sonuç" bölümüyle sona ermektedir.

I. TARİHSEL GELİŞİM

Megan Kanunu, tarihsel gelişim itibariyle, "Megan Kanka" isimli yedi yaşındaki bir kız çocuğunun başından geçen bir olaya dayanmaktadır. Ailesiyle

⁹ Demirbaş, s.317 vd. Bu noktada polisin genel ve özel önleme faaliyetleri ile suçu önleme fonksiyonu için bkz.; R. Füsün Sokullu-Akıncı, **Polis, Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi, Polis-Alt Kültürü ve İnsan Hakları**, İstanbul, Bilgiç Matbaası, 1990, s.106 vd. Ayrıca suçun önlenmesine kişilerin katkıları, önlemede üçüncü kişilerin rolü, mükerrer mağduriyet ve suçun önlenmesi konuları hakkında bkz.; Sokulu-Akıncı, **Viktimooloji**, s.142 vd.

¹⁰ Demirbaş, s.317 vd.

¹¹ Sokulu-Akıncı, **Viktimooloji**, s.136-137.

¹² Bkz.; Sokulu-Akıncı, **Viktimooloji**, s.137 vd.

beraber, New Jersey Eyaleti'nin Hamilton ilçesinde ikamet eden Megan Kanka, 1994 yılı Temmuz ayının sonlarında, karşı caddede yaşayan komşusu "Jesse Timmendequas" tarafından kandırılarak tuzağa düşürülmüş ve bu kişi tarafından ırzına geçilmiş ve öldürülmüştür. Fail, daha sonra Megan Kanka'yı öldürmekten mahkum olmuştur. Megan ve ailesi, komşularının, daha önce, mağdurları arasında çocukların da yer aldığı cinsel suç işlemekten iki kez mahkum olmuş olduğu ve evini yine cinsel suç işlemekten mahkum olmuş iki kişiyle paylaştığı yönünde bir bilgiye sahip değildi. Aile, bu bilgileri, Timmendequas 1994 yılında tutuklandığında öğrendi. Buna karşılık resmi makamların, Timmendequas ve birlikte oturduğu arkadaşlarının yaşadıkları yeri önceden biliyor olması, ancak bu konuda çevredeki ailelerin uyarılmamış olmaları, Megan'ın ailesi başta olmak üzere, toplumdaki diğer ailelerde büyük bir toplumsal tepki oluşturmuş ve konu böylece geniş bir biçimde kamuoyunun gündemine girmiştir¹³.

Megan öldürülmeden önce, birçok eyalet¹⁴, cinsel suç faillerinin yetkililerce sicile kaydedilmesini öngören kanunlara sahipti. Ayrıca federal hükümet, Megan'ın öldürüldüğü 1994 yılında, "Suç Kontrolü ve Kolluk Güçleri Kanunu"nu (Crime Control and Law Enforcement Act of 1994) çıkarmıştı. Bu genel Kanun, "Çocuklara Karşı İşlenen Jacob Wetterling Suçları ve Cinsel Şiddet Suçlarının Tescili Kanunu" (Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration Act) olarak da anılan¹⁵ bir madde içermekteydi. Jacob Wetterling Kanunu, savcıya, küçüklere karşı işlenen belirli suçlardan veya cinsel şiddet suçlarından mahkum olan kişilerin, geçerli adreslerinin, yetkili merciler tarafından sicile kaydını öngören eyalet programlarının hazırlanması için talimat çıkarma görevi vermişti.

Megan olayının gündeme taşınmasıyla birlikte çoğu eyalet kanunlarının ve Jacob Wetterling Kanunu'nun, çocukları korumada yeterli olmadığı, zira bunların, cinsel şiddet saldırganlarının (yırtıcılarının - sexually violent predators) bulunduğu durumlarda bile, suçluların, sicile kayıt suretiyle temin edilen adreslerinin kamuya açıklanması konusunda bir hüküm içermedikleri ileri sürülmüştür. Bu düşünceyle, Timmendequas gibi saldırganların komşuları olarak taşınmaları halinde, toplumun bilgilendirilmesini öngören ve halkın kanun girişimi özelli-

¹³ "Megan's Law Part I: Federal and State Legislation", (çevrimiçi) http://members.tripod.com/~Parents_United/Megan1.htm, 10.04.2003; "Megans Law", (çevrimiçi), <http://police.ci.glendale.ca.us/copps/megan.asp>, 05.04. 2003.

¹⁴ Bu eyaletler; Washington, Louisiana, Alabama, Arizona, Arkansas, California, Colorado, Florida, Illinois, Maine, Minnesota, Montana, Nevada, New Hampshire, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Rhode Island, Tennessee, Texas and Utah'dır ("Megan's Law Part I: Federal and State Legislation").

¹⁵ Bu isim, 1989 yılında, 11 yaşındaki Jacob Wetterling'in kaçırılmasından sonra verilmiştir ("Megan's Law Part I: Federal and State Legislation").

ğinde olan bir dilekçe hazırlanarak, imzaya açılmıştır. Bu girişim, yaşanan olayın mağduru olarak Megan'ın ailesi tarafından ve olayın gerçekleştirildiği New Jersey Eyalet Valiliği düzeyinde destek görmüştür. Toplumsal tepki ve resmi bir makam olarak Valiliğin desteği sonucu Megan Kanunu'na ilişkin teklif, New Jersey'de, Megan'ın ölümünden kısa bir süre sonra kanun haline gelmiştir. New Jersey Kanunu, daha sonra ülkedeki diğer eyaletler için ve nihayet Megan Kanunu'nun federal versiyonu için bir model fonksiyonunu görmüştür¹⁶.

Halkın bu tepkisine bir cevap olarak, yukarıda değindiğimiz ve küçüklere karşı işlenen belirli suçlarla birlikte cinsel suç faillerinin sicile kaydını öngören Jacob Wetterling Kanunu 1996'da değiştirilmiş ve böylece federal Megan Kanunu yürürlüğe girmiştir¹⁷. Bu değişiklikte, eyaletlerin, sicile kayıt suretiyle sağladıkları bilgilerin, eyalet kanunlarınca izin verilen yerlerde yayınlanmasına (duyurulmasına) izin verilmiş ve "sicile kaydı gereken özel bir kişiyle ilgili olarak toplumun korunması bakımından gerekli ise" bu kişiyle ilgili sicil bilgilerinin yayınlanması öngörülmüştür¹⁸.

Ülke çapındaki bu girişim, eyalet kanunlarında ve federal kanunlarda çeşitli yasal değişikliklere gidilmesine yol açmıştır. Megan Kanunu ile değişikliğe uğrayan Jacob Wetterling Kanunu, eyaletleri, bir sicile sahip olma ve toplumun bilgilendirilmesi (community notification) hakkında düzenlemeler (programlar) yapmaya zorlamış ve Kanun'un içeriği incelenirken değinileceği gibi, bu konuda 13 Eylül 1997 tarihine kadar süre öngörmüştür¹⁹.

II. KANUN'UN İÇERİĞİ

Bu kapsamda öncelikle, Megan Kanunu'nun gerek diğer eyaletlerin düzenlemelerine gerekse federal versiyonuna kaynaklık eden New Jersey Megan Kanunu'nun, özellikle öngördüğü derecelendirme açısından kısaca içeriğine değinilecek, ardından Kanununun federal versiyonu irdelenecektir.

A. New Jersey Megan Kanunu

31 Ekim 1994'te, New Jersey Eyalet Yasama Meclisi, Megan Kanunu olarak da bilinen, "Sicile Kayıt ve Toplumun Bilgilendirilmesi Kanunları"nı (Registration and Community Notification Laws - RCNL) çıkardı. RCNL, belirli cinsel suç faillerinin, yetkili mercilerce sicile kaydedilmesini gerektirmekte ve

¹⁶ "Megan's Law Part I: Federal and State Legislation".

¹⁷ Federal Megan Kanunu, 17 Mayıs 1996 tarihinde, dönemin Başkanı Clinton'un imzasıyla yürürlüğe girmiştir ("Megans Law").

¹⁸ "Megan's Law Part I: Federal and State Legislation".

¹⁹ Bu sürenin, gerekli iyi niyetli çabaların gösterilmesi şartıyla uzatılması mümkündür ("Megan's Law Part I: Federal and State Legislation").

bu suçluların gelecekteki cinsel suç işleme risklerine göre, toplumun bilgilendirilmesini öngörmektedir²⁰. Bu Kanunlar, belirli cinsel suçlardan mahkum olanlara ve RCNL kanunlaşmadan önce işlenmiş olan oldukça sınırlı sayıdaki bir dizi suçlardan mahkum olanlar ile mükerrir ve itiyadi suçlulara uygulanmaktadır.

Toplumun bilgilendirilmesi gereği ve kapsamı, suçlunun bulunduğu “sıra (dizi-tier)” veya kategori şeklindeki yeniden suç işleme riskine göre değişmektedir:

SIRA BİR: Yeniden suç işleme riskinin az olduğu grubu ifade eder. Buna göre, bu kategoride yer alan suçlular hakkında, mağdur veya mağdurlar ve mağdurun ailesinin yanında, suçluyla karşılaşma olasılığı olan bütün kolluk güçleri (law enforcement agencies) uyarılmalıdır.

SIRA İKİ: Yeniden suç işleme riskinin orta derecede olması halinde söz konusu olur. Bu sınıftaki suçlularla ilgili olarak, mağdur veya mağdurlar ve onun ailesinden başka, suçluyla karşılaşma olasılığı olan bütün yetkili merciler ve okullar (kamu ve özel) bilgilendirilmelidir. Kanun ayrıca, suçluyla karşılaşabilecek dinsel organizasyonların ve gençlik organizasyonlarının da uyarılmasını öngörmektedir. Bunların dışında, çocukların veya kadınların korunmasına yönelik ve suçluyla karşılaşma olasılığı bulunan bir tesise sahip olan veya böyle bir yeri işleten kurum veya organizasyonlarla da bağlantılı hareket edilmelidir. Bu gibi organizasyonlara yapılacak bildirim, sadece bunlara yönelik olmalı, bildirim kapsamı hiçbir şekilde genişletilmemelidir.

SIRA ÜÇ: Yeniden suç işleme riskinin yüksek derecede olduğu kategoridir. İkinci Sıra gereği bilgilendirilmesi gereken kişilere, organizasyon ve kurumlara ek olarak, bu gruptaki suçlularla ilgili bildirim, sicile kayıtlı olan bu kişilerle karşılaşma olasılığı bulunan belirli konumdaki (örneğin, suçlunun ikametgahına yarım mil yakınlıkta oturan) herkese ulaşabilmelidir.

SIRA İKİ VE ÜÇ: Bu grup, belediye sınırları içerisinde, suçluyla karşılaşması olası olan bütün okullara ve suçluyla karşılaşmasının olası olduğu düşünülüyorsa, bitişik belediye sınırlarındaki okullara ve diğer kurumlara yönelik bildirim içerir. Burada coğrafi yakınlık esas olmakla birlikte, tek kriter olmamalıdır. Okullara yapılacak bildirim, ildeki savcılık teşkilatı ve yerel yetkili merciler arasındaki işbirliği ile gerçekleştirilmelidir. Her okulun, bu konuda, çocukları korumak ve denetlemekle görevli personelini eğitici ve uyarıcı girişimlerde

²⁰ Cinsel suç faillerinin tahliyelerinden sonra, kamunun bilgilendirilmesini öngören ilk kanun, Washington Eyaleti'nin 1990 tarihli “Toplumun Korunması Kanunu” (Community Protection Act)'dur. Ancak, geniş tabanlı toplumun bilgilendirilmesi, uyarılması, Megan Kanunu ile gerçekleşmiştir [KlaasKids Foundation For Children, “Megan’s Law Legislation in All 50 States”, (çevrimiçi) <http://www.klaaskids.org/pg-legmeg.htm>, 10.04.2003].

bulunmasına ilişkin sorumluluğu vardır. Bu faaliyetler gerçekleştirilirken, görevlilere, söz konusu bilgilerin, sorumlu oldukları kişileri korumaya yardım etmeyi amaçladığı, geniş çapta toplumu uyarma amaçlı olmadığı üzerinde durulur²¹.

B. Federal Megan Kanunu

Kanunun içeriğine ayrıntılı olarak değinmeden önce, ana hatlarıyla Kanunun yapısını ve amacını ortaya koymakta yarar vardır. Megan Kanunu, iki temel parçayı içermektedir. Birincisi, "Cinsel Suç Faili Sicili"dir (Sex Offender Registration). 1994 tarihli Jacob Wetterling Kanunu, eyaletlerin, çocuklara karşı işlenen cinsel suçları sicile kaydetmelerini öngörmektedir. Söz konusu cinsel suç faili sicilinin amacı olarak; bu faillerin tahliye edildikten sonra, yüksek derecede tekrar suç işleme riski taşıdıkları, bu suç faillerinden kamuyu korumanın, hükümetin temel bir görevi olduğu, cinsel suçlardan mahkum olan kişilerin gizlilik haklarının, hükümetin kamuyu koruma görevinden daha az önem taşıdığı ve cinsel suç failleriyle ilgili belirli bilgilerin, kamu kurumlarına ve genel olarak kamuya açık hale getirilmesinin, toplumu korumaya yardımcı olacağı ifade edilmiştir²².

21 Steven Sand, "What is Megan's Law", (çevrimiçi) <http://www.co.gloucester.nj.us/pros/megan's1.htm>, 15.04. 2003; Sokulu-Akıncı, **Viktimooloji**, s.139. Söz konusu bilgilerin okul personeline temini, savcılık tarafından gerçekleştirilebilmektedir. Örneğin, gerekli bilgiler, belirli bir okulda bir toplantı yaparak ve ilgili personele okulda bulunan çocuklarının korunmasıyla ilgili uyarılar yapılması suretiyle verilebilir. Bilgilendirilmesi gereği tespit edilen her okula, failin fiziksel görünüşüne ilişkin açıklamalarla birlikte ismi ve son çekilmiş fotoğrafı, mahkum olduğu suç, adresi, iş yeri ve/veya okulunun bulunduğu yer ve araç plakası bilgileri temin edilir. Bundan başka, bütün bu bilgilendirme faaliyetleri çerçevesinde, suçluya, suçlunun ailesine, işverenine veya okuluna karşı suç oluşturan bir davranışın yapıldığına ilişkin bütün iddiaların, yetkili mercilerce titizlikle araştırılacağı ve gerekirse cezai kovuşturmanın yapılacağı vurgulanmıştır ("What is Megan's Law").

Bu kapsamda, bilgilerine ulaştığımız **Kaliforniya Eyaleti'nin Megan Kanunu'na** da kısaca değinmek gerekir. Federal Megan Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden hemen sonra Eylül 1996'da, Kaliforniya Eyaleti, Eyalette oturup da Kaliforniya Ceza Kanunu'nda listelenen belirli cinsel suçları işlemek veya bu suçları işlemeye teşebbüs etmekten mahkum olan ve yüksek derecede risk taşıyan suçluların fotoğraflarını ve tanıtıcı bilgilerini kamuya sağlayan kendi Megan Kanunu versiyonunu çıkardı. Bundan önce Temmuz 1995'te, Kaliforniya Adalet Dairesi, Çocuk Tecavüzcüleri Kimlik Hattını (Child Molester Identification) işletmeye başlamıştı. Bu "900"lü hat, kamuya, bir kişinin sicile kayıtlı çocuk tecavüzcüsü olup olmadığını sorma imkanını getirmişti. Megan Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra, Cinsel Suç Faili Kimlik Hattı (Sex Offender Identification Line) olarak yeniden adlandırılan bu servis, çocuklara ve gençlere karşı suçlar işleyen sicile kayıtlı cinsel suç faillerini içermektedir ("Megans Law", <http://police.ci.glendale.ca.us/cops/megan.asp>, 15.04.2003).

22 KlaasKids Foundation For Children, "Megan's Law Legislation in All 50 States", (çevrimiçi) <http://www.klaaskids.org/pg-legmeg.htm>, 10.04.2003.

Megan Kanunu'nun ikinci ve asıl parçası, "toplumun bilgilendirilmesi-uyarılması"dır (community notification). Federal Megan Kanunu, söz konusu bilgilerin kamuya ifşası konusundaki kriterleri tespit etmede eyaletlere yetki tanımakta ve fakat sicile kayıtlı cinsel suç faillerinin, kişisel bilgilerine kamunun ulaşmasını zorunlu kılmaktadır. Toplumla yönelik bildirim; yetkili mercilerin yapacakları soruşturmalara yardımcı olacağı, bilinen, tanınan suçluları göz altında tutmaya kanuni temel oluşturduğu, cinsel suç faillerini yeniden suç işlemekten caydırdığı ve vatandaşlara, çocuklarını mağdur olmaktan koruyabilecekleri bilgiler sunduğu belirtilmiştir²³.

Megan Kanunu, çeşitli başlıklardan (title) oluşan Birleşik Devletler Kanunu'nun (United States Code-USC.), "Kamu Sağlığı ve Refahı" ismini taşıyan 42. başlığının (Title 42-The Public Health and Welfare), "Şiddet Suçlarının Kontrolü ve Kolluk Güçleri" biçimindeki 136. bölümünün (Chapter 136-Violent Crime Control and Law Enforcement) ²⁴, "Çocuklara Karşı Suçlar" başlıklı VI. alt bölümünde (Subchapter VI- Crimes Against Children) yer alan 14071. maddede düzenlenmiştir. Maddenin başlığı, "Çocuklara Karşı Jacob Wetterling Suçları ve Cinsel Şiddet Suç Faillerinin Sicile Kayıt Programı" (Section 14071 - Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration Program) şeklindedir. Madde çeşitli fıkra ve bentlere ayrılmaktadır. Bu bağlamda, maddenin sistematığı takip edilerek, Federal Megan Kanunu ortaya konulacaktır. 14071. madde, 9 fıkradan oluşmaktadır (1. Genel Olarak, 2. Salıverme, şartla salıverme, denetimli salıverme veya denetimli serbestlik, 3. Eyalet sınırları dışına çıkan suçluların sicile kaydı, 4. Ceza, 5. Bilgilerin yayınlanması (ifşası), 6. İyi niyetli davranışın dokunulmazlığı, 7. Uyuma, 8. Parmak izleri, 9. Uyuma masrafları için eyaletlere ödenekler).

1.Genel Olarak

Bu fıkra kapsamında, a. Eyalet talimatları, b. Cinsel şiddet saldırganının durumunu belirleme, vazgeçme, alternatif önlemler, c. Tanımlar şeklindeki alt başlıklar yer almaktadır.

a.Eyalet Talimatları

Buna göre savcı, birtakım gerekleri içeren eyalet programları için talimatlar çıkarmakla görevlendirilmiştir [14071-(a)-(1)]. Eyalet programları, küçük olan

²³ KlaasKids Foundation For Children, "Megan's Law Legislation in All 50 States", (çevrimiçi) <http://www.klaaskids.org/pg-legmeg.htm>, 10.04.2003.

²⁴ Bu bölüm, aynı ismi taşıyan 1994 tarihli Şiddet Suçlarının Kontrolü ve Kolluk Güçleri Kanunu'nun (Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994) USC.'de kodifike edilmiş halidir ve Megan Kanunu, gerçekte bu Kanunu değiştirmiştir ("Federal Megan's Law", http://www.megannicolekankafoundation.org/federal_law.htm, 10.04.2003).

bir mağdura karşı bir suç işlemekten veya cinsel olarak şiddet içeren bir suçtan mahkum olan bir kişiyi, maddenin takip eden fıkralarında [14071-(b)-(6)-(A)] belirtilen zaman periyodu için geçerli bir adresiyle birlikte sicile kaydetmeyi ve cinsel şiddet saldırganı (sexually violent predator) olan bir kişinin geçerli bir adresini, maddenin ilgili fıkrasındaki [14071-(b)-(6)-(B)] sınırlama, sonlandırma söz konusu olmadıkça sicile kaydetmeyi içermelidir [14071-(a)-(1)-(A) ve (B)].

b. Cinsel Şiddet Saldırganının Durumunu Belirleme, Vazgeçme, Alternatif Önlemler

Bir kişinin cinsel şiddet saldırganı olup olmadığını **belirleme** mahkeme tarafından gerçekleştirilir. Ancak mahkeme bu belirlemeyi, cinsel suç faillerinin davranışları ve tedavisinde uzman bilirkişilerden, mağdur hakları avukatlarından ve yetkili mercilerin (kolluk kuvvetlerinin) temsilcilerinden oluşan bir kurulun tavsiyesini dikkate aldıktan sonra yapacaktır [14071-(a)-(2)-(A)].

Eyaletin, kişinin cinsel şiddet saldırganı olduğunu belirlemede, alternatif usuller veya başka yasal standartlar öngördüğünün savcı tarafından saptanması halinde, yukarıda değinilen belirleme usulünden **vazgeçilebilir** [14071-(a)-(2)-(B)].

Bundan başka, savcı, bu maddede cinsel şiddet saldırganlarıyla ilgili olarak belirtilen özel önlemler yerine, aşırı tehlikeli veya sabıkalı cinsel suç faillerinden toplumu korumada, bu önlemlere denk veya bunlardan daha çok etkili **alternatif önlemleri** onaylayabilir [14071-(a)-(2)-(C)].

c. Tanımlar

Maddede geçen terimler, 14071-(a)-(3) hükmünde, maddenin uygulanma amacıyla sınırlı olarak, tek tek tanımlanmıştır. Buna göre, “**küçük olan bir mağdura karşı suç**” terimi, eyalet kanunlarında belirlenen ve aşağıdaki suç dizisine denk olan veya bunlardan daha ağır suç dizisi içinde yer alan herhangi bir suç anlamına gelmektedir. İlgili bentte belirtilen suç dizileri şunlardır: **i.** Anne veya babanın dışında, bir küçüğü kaçırmak, **ii.** Anne veya babanın dışında, bir küçüğü haksız yere hapsedme, **iii.** Bir küçüğe karşı suç oluşturan cinsel davranış, **iv.** Bir küçüğü, cinsel davranışa yönlendirmek için teşvik etme, **v.** Bir küçüğü cinsel bir gösteride kullanma, **vi.** Bir küçüğü fahişelik yapması için teşvik etme, **vii.** Niteliği, küçüğe karşı cinsel bir suç olan herhangi bir davranış veya **viii.** Yukarıdaki bentlerde (i-vii) yer alan bir suçu işlemeye teşebbüs etme. Bu son durumda, eyaletin, bu gibi bir teşebbüsü suç haline getirmiş olması ve bu suçu küçük olan mağdurlara karşı işlenen bir suç olarak kabul etmesi gerekir. Bunların dışında, yukarıda sayılan ve sadece mağdurun yaşı nedeniyle suç sayılan bir davranış, eğer fail, 18 yaşında veya daha genç ise bu anlamda bir suç olarak dikkate alınmayacaktır [14071-(a)-(3)-(A)].

“**Cinsel şiddet suçu**” terimi, eyalet kanunlarında belirlenmiş ve ağırlaşmış cinsel istismar veya basit cinsel istismardan (başlık 18, madde 2241 ve 2242’de veya eyalet ceza kanunlarında tanımlanmış) oluşan suç dizisine denk olan veya bunları aşan suç dizisi içindeki herhangi bir suç veya diğer bir kişiye karşı ağırlaşmış cinsel istismar ya da basit cinsel istismar (yine başlık 18, madde 2241 ve 2242’de veya eyalet ceza kanunlarında tanımlanmış) işlemek kastıyla fiziksel temasın söz konusu olduğu unsurları içeren suç anlamına gelmektedir [14071-(a)-(3)-(B)].

“**Cinsel şiddet saldırganı (yırtıcısı)**” terimi, cinsel olarak şiddet içeren bir suçtan mahkum olan bir kişiyi ve saldırgan bir şekilde cinsel şiddet suçlarına yönelten bir akli anormalliğe veya kişisel rahatsızlığa tutulmuş olan bir kişiyi ifade eder [14071-(a)-(3)-(C)].

“**Akli anormallik**” terimi, bir kişiyi, başkalarının sağlık ve güvenliğine bir tehdit oluşturacak derecede suç oluşturan cinsel hareketleri yapmaya yöneltecek şekilde, kişinin duygusal durumunu ve iradesini etkileyen, doğuştan ya da sonradan ortaya çıkmış bir durumu ifade eder [14071-(a)-(3)-(D)].

“**Saldırgan (yırtıcı)**” terimi, yabancı birine veya temel amacı viktimizasyon olan bir ilişkinin kurulduğu veya mevcut ilişkinin ilerletildiği bir kişiye yöneltilen bir hareket anlamına gelmektedir [14071-(a)-(3)-(E)]. “**İstihdam etme, bir meslekle uğraşma**” ibaresi, finansal olarak karşılanan ya da gönüllü olarak yapılan veya hükümet için ya da eğitime ilişkin bir yarar için yapılan, tam gün veya 14 günü aşan yarım gün ya da bir takvim yılı boyunca toplam 30 günü geçen iş vermeyi içerir [14071-(a)-(3)-(F)]. “**Öğrenci**” kavramı, tam gün veya yarım gün temelinde, orta okulu, ticaret veya meslek enstitüsünü veya yüksek öğretim enstitüsünü içeren kamu veya özel eğitim enstitüsüne kayıtlı kişi anlamına gelir [14071-(a)-(3)-(G)].

2. Salıverme, Şartla Salıverme, Denetimli Salıverme veya Denetimli Serbestlik

Bu kapsamda, eyaletlerin sicil kayıt programlarının içermesi gereken unsurlar ortaya konmaktadır. Buna göre bu programlar, aşağıdaki 7 temel unsuru bünyesinde barındırmalıdır.

a. Sorumlu Memurların Görevleri

Bu maddeye göre sicile kaydı gerekli olan bir kişi hapisten salıverildiğinde veya şartla salıverildiğinde, denetimli salıverme veya denetimli serbestliğe tabi tutulduğunda, bir eyalet hapisane memuru, mahkeme veya diğer sorumlu memur ya da görevlilere bazı yükümlülükler yüklenmiştir.

Buna göre yukarıda belirtilen görevliler, yine yukarıda sayılan durumların gerçekleşmesi halinde bazı kişilere bildirimde bulunmakla yükümlü tutulmuş-

lardır. Görevliler; **i.** Siciliye kayıtla görevli kişiye bildirimde bulunacak ve bu kayıt için gerekli bilgileri sağlayacaklardır. **ii.** Kişi, ikamet adresini değiştirdiğinde, eyalet kanunlarına göre adres değişikliğini bildirmesi gereken kişiyi haberdar edeceklerdir. **iii.** Kişi, ikametgahını bir başka eyalete naklettiğinde, eyalet kanununa göre adres değişikliğini bildirmesi gereken kişiye ve yeni ikamet eyaletindeki bütün sicile kayıt gereklerini yerine getirecek kişiye bildirimde bulunacaklardır. Yine görevliler, kişinin istihdam edildiği, bir mesleğe devam ettiği veya öğrenci olarak bulunduğu eyalette, ayrıca sicile kaydolması gereken kişiye de haber vereceklerdir. Bunun dışında söz konusu görevlilerin, serbest bırakılan kişinin, eğer daha önce temin edilmemişse, parmak izlerini ve bir fotoğrafını elde etmek ve bu maddede açıklanan sicile kayıt işlemiyle ilgili olarak, serbest kalan kişinin görevlerini belirten bir formu okumasını ve doldurmasını istemek yükümleri de vardır.

Yukarıdaki gereklere ek olarak, cinsel şiddet saldırganları için, söz konusu görevliler, somut olaya göre, kişinin ismi, tanıtıcı faktörleri, tahliyeden sonraki muhtemel ikametgahı, suç geçmişi ile ilgili bilgileri ve akli anormallik veya kişisel rahatsızlık dolayısıyla tabi olduğu herhangi bir tedavinin dokümantasyonunu temin edeceklerdir.

b. Bilginin Eyalet ve FBI'ya Transfer Edilmesi; Ulusal Cinsel Suç Failleri Siciline Katılma

Eyaletlerin konuyla ilgili prosedürü, sicile kayıt bilgisine, kişinin ikamet etmesi beklenen ve kayıtlarına veya veri sistemine dahil olacağı ve yargılama yetkisine sahip yetkili mercilerin hemen ulaşabilmesini sağlayacaktır. Eyaletin bu prosedürü, yine sicile kaydı gerekli kişilerin mahkumiyet bilgilerinin ve parmak izlerinin, hemen **Federal Soruşturma Bürosu**'na gönderilmesini sağlayacaktır.

Her eyalet, 14072-(b) maddesine göre kurulan **ulusal veri tabanına**, savcının yayımlayacağı talimatlara uygun olarak katılacaktır. Katılımda, sicile kayıt olan kişinin geçerli adres bilgisi ile talimatta belirtilen kapsamdaki diğer bilgilerinin transferi söz konusudur.

c. Teyit Etme

Küçük olan bir mağdura karşı bir suç işlemekten veya cinsel olarak şiddet içeren bir suçtan mahkum olan bir kişi [yani, 14071-(a)-(1)-(A) hükmü gereği sicile kaydı gereken kişi] açısından öngörülecek eyalet prosedürü, en azından yıllık olarak adresinin teyidini sağlamalıdır. Söz konusu teyit, cinsel şiddet saldırganı [yani,14071-(a)-(1)-(B) gereği tescili gereken kişi] bakımından da geçerlidir. Ancak bu kişinin, salıverilmesinin ilk gününden veya şartla salıvermenin

başlangıcından sonra, her 90 günde bir kayıt yenileme, bilgilerin doğruluğunu teyit etme yükümlülüğü bundan ayrıdır.

d. Adresteki Değişikliklerin Yetkili Yerel Mercilere Bildirimi

Bu maddeye göre sicile kaydı gerekli olan bir kişinin adresindeki bir değişiklik, ilgili kişi tarafından, eyalet kanunlarının belirlediği biçimde bildirilecektir. Eyaletlerin tesis edeceği prosedür ise, güncellenen adres bilgilerinin, hemen kişinin ikamet edeceği ve kayıtlarına veya veri sistemine dahil olacağı eyaletteki yetkili mercilerce ulaşılabilir olmasını sağlayacaktır.

e. Adresin Diğer Eyalet Olarak Değişmesi Durumunda Sicile Kayıt

Bu maddeye göre sicile kaydı gerekli bir suçtan mahkum olan ve diğer bir eyalete taşınan bir kişi, ayrıldığı eyaletin sorumlu mercilerine adres değişikliğini bildirmek ve yeni ikamet ettiği eyaletin, sicile kayıtlı ilgili bütün gereklerine uymakla yükümlüdür. Kişinin ayrıldığı eyalet prosedürü, taşınılan yeni eyaletteki sicile kayıttan sorumlu kuruma bu bildirimini iletilmesini temin edecektir.

f. Sicile Kayıt Süresi

Buna göre, daha önce değindiğimiz ve maddenin (a)-(1) fıkrasına göre sicile kaydı gerekli olan bir kişi, hapsedilmesiyle ortaya çıkan süreler dışında, kural olarak 10 yıl süreyle sicile kayıtlı kalacak, bu maddenin öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeye devam edecektir. Bu süre, kişinin haptisten salıverilmesinden veya şartla salıverilmesinden, denetimli salıverilmesinden ya da denetimli serbestliğinden itibaren başlar. Ancak üç farklı durumda söz konusu süre ömür boyu olabilmektedir. Kişi, i. Bu maddenin (a)-(1)-(A) fıkrasında belirtilen bir suçtan (cinsel olarak şiddet içeren bir suçtan) dolayı daha önce bir veya birden fazla kez mahkum olmuşsa, ii. Yine aynı nitelikteki suçun, ağırlaşmış halinden mahkum olmuşsa, iii. Maddenin (a)-(2) fıkrasına uygun olarak, cinsel şiddet saldırganı olarak belirlenmişse, süre ömür boyudur.

g. Eyalet Dışı Suçluların, Federal Suçluların, Savaş Mahkemelerince Mahkum Edilen Kişilerin ve Eyalet Sınırlarını Geçen Suçluların Sicile Kaydı

Savcının yayımlayacağı talimatlarda belirtilen şekilde her eyalet, sicile kayıt programında, başka bir eyalette mahkum olup, kendi sınırları içinde ikamet eden kişilere de yer verecektir. Eyaletler, sınırları içerisinde ikamet edip de başka bir eyalette mahkum olanların, federal bir suçtan mahkum olanların veya bir savaş mahkemesinde hüküm giyenlerin sicile kayıt bilgilerini kabul etme konusundaki usulü tesis edeceklerdir. Keza, her eyalet, kendi sınırları içinde ikamet etmeyip, çalışmak veya okula devam etmek için başka eyalet sınırlarına geçen kişilerden de gerekli bilgileri temin etme konusundaki mekanizmaları kuracaktır.

3. Eyalet Sınırları Dışına Çıkan Suçluların Sicile Kaydı

Bu maddeye göre sicile kaydı gerekli olan kişiler, kural olarak ikamet ettikleri eyaletteki sicile kaydolurlar. Ancak, kanun koyucu, bunun yanında sözü geçen kişilerin, istihdam edildikleri, bir meslekle uğraştıkları (faaliyet gösterdikleri) veya öğrenci olarak buldukları herhangi bir eyaletteki sicile de ayrıca tescil edilmelerini öngörmüştür [14071-(c)].

4. Ceza

Bu maddeye uygun olarak tesis edilen bir eyalet programına göre sicile kaydı gerekli herhangi bir kişinin, sicile kaydolmamasının veya bu kaydı güncel tutmamasının cezayı gerektirdiği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu ceza, yükümlülüğün yerine getirilmediği eyalet tarafından verilecektir [14071-(d)]²⁵.

5. Bilginin Yayınlanması (İfşası)

14071-(e)'de düzenlenen bu durum, Megan Kanunu ile maddeye girmiştir. Farklı bir ifadeyle, elde edilen bilgilerin kamuya açılması Megan Kanunu ile söz konusu olmuştur. Buna göre, bir eyalet sicil kayıt programına göre toplanan bilgi, eyalet kanunlarının izin verdiği herhangi bir amaç için ifşa edilebilir [14071-(e)-(1)]. Bu hükümlerle, temin edilen bilgileri kamuya açma konusunda taktir hakkı verilmekte ve ayrıca, ifşa amacı konusunda bir sınırlama öngörülmektedir.

Buna karşılık kamunun, bu maddeye göre sicile kaydı gerekli olan özel bir kişiyle ilgili olarak toplumun korunması için gerekli olan ilgili bilgi, eyalet veya eyaletin yetkili kıldığı bir merci tarafından yayınlanacaktır. Görüldüğü gibi, kamunun korunması şeklindeki bir amaç söz konusu olduğunda, konuyla ilgili bilgilerin yayınlanması bir yükümlülük olarak ortaya çıkmaktadır. Belirtmek gerekir ki, kanun koyucu, bu maddeye göre sicile kaydı gerekli olan bir suçun "mağdurunun" kimliğine ilişkin bilgileri, yayınlanacak bilgilerin kapsamı dışında tutmuştur [14071-(e)-(2)].

²⁵ Kayıt yükümlülüklerine uymama durumunda, Alabama Eyaletinde, 1 yıldan 10 yıla kadar hapis, 1000 \$ para cezası öngörülmüştür. Kaliforniya Eyaletinde ise, mahkum olunan suçlar arasında ayırım yapılarak, kabahatten (misdemeanor) mahkumiyet durumunda söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi, 1 yıl hapsi gerektiren bir kabahat sayılmıştır. Buna karşılık bir cürümden (felony) mahkumiyetin söz konusu olması ve kayıt yükümlülüğüne uyulmaması, 16 aydan 36 aya kadar hapsi gerektiren bir cürüm olarak kabul edilmiştir. Bunun dışında çoğu eyalette bu yükümlülüğe uymama, çeşitli derecelere ayrılan cürüm veya kabahat olarak öngörülmüştür. Minnesota Eyaletinde ise, uymamanın kabahat veya cürüm sayılmasından başka, kayıt yükümlülüğünün 5 yıl daha uzatılması şeklinde bir yaptırım söz konusudur. Bu bilgiler ve diğer eyaletlerdeki durum için bkz.; KlaasKids Foundation For Children, "Megan's Law Legislation in All 50 States", (çevrimiçi) <http://www.klaaskids.org/pg-legmeg.htm>, 05.05.2003.

6. İyi Niyetli Davranışın Dokunulmazlığı

Kanunları uygulamakla görevli merciler, bu mercilerde çalışanlar, bu mercilerin kontrolündeki bağımsız müteahhitler ve eyalet görevlileri, iyi niyetli davranış (good faith conduct) sergilemeleri durumunda, bu maddeye göre doğabilecek sorumluluktan muaf tutulacaklardır [14071-(f)].

7. Uyma

Maddede, eyaletlerin bu yükümlülüklerine uyması, bunları uygulamaya geçirmesi için belirli bir tarih öngörülmüştür. Maddedeki ifadeyle eyaletler, 13 Eylül 1994'ten itibaren 3 yıldan fazla bir süreye sahip değildirlir. Buna göre son uyma tarihi, 13 Eylül 1997 olup, bugün için bu süre dolmuştur. Ancak savcının, yükümlülükleri yerine getirmede iyi niyetli çaba harcayan eyaletlere, ek olarak 2 yıl daha süre verebilmesi mümkündür [14071-(g)- (1)].

Yine bu bağlamda, maddede belirtilen programları yerine getirmeyen eyaletlere bir yaptırım olarak, 3756. madde gereği eyaletlere tahsis edilen fonların % 10'unun verilmeyeceği hüküm altına alınmış, uyma durumunda, tahsis edilmeyen kısmın tekrar verileceği belirtilmiştir [14071-(g)- (2)].

8. Parmak İzleri

Bu maddeye göre her sicile kayıt gerekliliği, kaydı gerekli kişinin, 14072-(h) maddesine göre savcının belirlediği düzenlemeye uygun olarak elde edilen parmak izlerinin sunulması prosedürünü de içermelidir [14071-(h)].

9. Uyma Masrafları İçin Eyaletlere Ödenekler

Adli Yardım Bürosu Müdürü, bu maddeye uyumla doğrudan ilgili olan masraflar için, her hak sahibi eyalete bir ödenek verilmesini öngören, "Cinsel Suç Faili Yönetim Yardımı Programı"nı uygulamaya geçirecektir.

Bu maddeye göre verilen fonlar, eyalet ve yerel kuruluşlara dağıtılmak üzere eyalete tahsis edilecek ve eğitim, ücretler, teçhizat ve bu maddeye uyumla doğrudan birleşen diğer masrafları karşılamak amacıyla kullanılacaktır [14071-(i)- (1)].

Maddede, fonların tahsis usulü de ayrıntılı bir biçimde düzenlenmiştir. Buna göre, söz konusu fonları almaya hak kazanabilmek için, eyaletin icrai başkanının, yıllık bazda, Adli Yardım Bürosu Müdürlüğüne, form şeklinde olan ve Müdürün istediği bilgileri içeren bir başvuru yapması gerekmektedir. Başvuruda, eyalet, bu maddeye uyacağı veya uyum için iyi niyetli çaba harcayacağı ve bu maddede listelenen suçlar açısından, federal cezalarla karşılaştırılabilir veya daha ağır cezalara sahip olduğu konusunda güvence vermelidir. Eğer eyalet bu yardıma öncelikli olarak ihtiyaç duyduğunu gösterirse Müdür, bu güvenceleri istemekten vazgeçebilir [14071-(i)- (2)- (A)].

Bundan başka Müdüre, başvuru usulüne ilişkin gerekli düzenlemeleri yürürlüğe koyma görevi verilmiştir. Müdürün, fonların tahsisinde, koşulları yerine getiren eyaletteki denetleme ve bildirme (uyarma) programındaki cinsel suç faillerinin yıllık sayısını dikkate alabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, fonların verilmesinden önce Müdür, 13941. maddeye göre kurulan teknik yardım ve eğitim programlarının, Cinsel Suç Faili Yönetim Yardımı Programı'na katılıp katılamayacağını araştırarak, bunun mümkün olduğunu belirlediği durumda gerekli idari girişimleri yaparak, çifte masraf yapılmasını önleyecektir [14071-(i)-(2)-(B)].

Bu fıkranın uygulanmasına yönelik olarak, 1999 ve 2000'deki her mali yıl için, 25.000.000 \$ tahsis edilmesi konusunda yetki verilmiştir [14071-(i)-(3)].

III. KANUNA İLİŞKİN ELEŞTİRİLER

Megan Kanunu'na ilişkin oldukça çeşitli eleştiriler yöneltilmiştir. Öncelikle, Megan Kanunu kapsamına giren cinsel suç faillerinin, hak ettikleri gerçek süre boyunca hapiste bulunmalarının daha güvenilir olduğu ileri sürülmüştür. Bu fikre göre, Megan'ı öldürmekten ve iki kez çocuklara karşı cinsel saldırıda bulunmaktan mahkum olan fail, hüküm giydiği sürenin sonuna kadar cezaevinde kalsaydı, Megan'ın ırzına geçilerek öldürülmesi olayı gerçekleşmeyecekti. Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre, çocuklara tecavüz etmekten mahkum olan failer, işledikleri suçların ortalama mahkumiyet süresinin yarısından bile daha az olan bir süre, ortalama 37 ay hapiste kalmaktadırlar. Farklı bir deyimle, bu kişiler, hapis sürelerinin tamamını çekmeden, 3-4 yıl gibi kısa bir süre sonra toplum içine salıverilmektedir²⁶.

Bundan başka, bu Kanunun politik bir amaçla, bu konuda ortaya çıkan toplumsal tepkiye bir cevap olarak çıkarıldığı, bir anlamda politikacıların, savunmasız durumdaki vatandaşları, şiddet suçlarından korumayı dikkate aldıklarını göstermek istedikleri belirtilmiştir. Daha ileri olarak, bu Kanunla politikacıların, Kanun gereği yapılan bilgilendirmelerle panik duruma sokulan ailelerden, adeta polisiye görev üstlenmelerini ve kendilerince başıboş bırakılan suçluları gözlemlenmelerini bekledikleri ifade edilmiştir²⁷.

Yine Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre, çocuklara tecavüzden mahkum olanların büyük bir çoğunluğu, mağdurun arkadaşı, akrabası gibi yakın çevresinden oluşmakta, failerin sadece % 20'si yabancılardan teşekkül etmektedir. Megan Kanunu'nun öngördüğü toplum bildirimini, dikkatleri yabancılara yöneltmekte, asıl tehlikenin bulunduğu mağdura yakın kişiler konusunda bir duyarsız-

26 "Libertarians ask: Will Megan's Law protect politicians or our children?", 29 Ağustos 1997, (çevrimiçi) <http://www.lp.org/press/archive.php?function=view&record=319>, 10.05.2003.

27 "Libertarians ask: Will Megan's Law protect politicians or our children?".

lığa yol açmaktadır. Sonuç olarak, Megan Kanunu, yukarıda belirtilen oran dikkate alındığında, çocuklara yönelik cinsel suç işleyen beş kişiden sadece birini kapsamaktadır²⁸.

Toplumun söz konusu faillerden haberdar edilmesinin, kişileri iki kez cezalandırdığı ve bunun anayasaya aykırı olduğu söylenmiştir. Zira bu suçlular, tehlikeli suçlular olmasına rağmen, serbest bırakıldıklarında bütün hakları geri verilmiş olmalıdır. Suç korkusunun, anayasayı ihlal açısından bir mazeret olarak kullanılmayacağı belirtilmiştir²⁹.

Megan Kanunu'nun, bir suçlu kategorisini (çocuklara karşı cinsel suç işleyenleri) diğerlerinden ayırdığı, sadece bu suçluların sicile kaydedildiği, oysa çocuk katilleri gibi daha tehlikeli suçluların kaydedilmemesinin düşündürücü olduğu eleştirisi yapılmıştır. Ayrıca, bu suçların dışında, yerel iş yerlerinin çek sahtekarları salıverildiğinde, ev sahiplerinin, komşularının arasında hırsızların veya araba hırsızlarının varlığı hakkında niçin uyarılmadığı sorulmuştur³⁰.

Yukarıdaki eleştirilerden tamamen farklı olarak, çocuklara karşı cinsel suç işleyenlerin rehabilitasyonu, tretmana tabi tutulması açısından da birtakım eleştiriler ortaya konmuştur. Buna göre, çocukları taciz eden kişilerin çoğunluğunun, sübyancı (pedophile) olmadığı, bu kişilerin değişebileceği, ancak onların bu şekilde damgalanmalarının (stigmatize edilmelerinin) bu imkanı azalttığı belirtilmiştir. Bu suçluların varlığı hakkında vatandaşların uyarılmasının, bu şekilde bir kitle sezgisi oluşturulmasının problemleri çözmeyeceği, aksine yeni problemler ortaya çıkaracağı ifade edilmiştir. Buna göre, bu suçlular hakkındaki kararı, toplum değil, mahkemeler vermelidir. Zira toplumdaki yaygın anlayış, en uygun hükmün bu kişilerin ömür boyu hapiste kalmaları yönündedir. Ancak bu çözüm, kolay bir çözüm gibi gözükse de bunların şartla salıvermeye (parole) tabi tutulmaması durumunda, hapishanelerin bu kadar sayıdaki suçluları barındırmaları da pratik değildir. Megan Kanunu, toplumun, suçlunun mahkumiyetini, hapisten çıktıktan sonraki döneme de genişletmesine yönelik bir girişimdir. Fakat toplum, bu kişilerin ömür boyu birtakım engellerin arkasına konulamayacağını, çocuklara tecavüz eden bu kişilerin değişik tehlikelilik seviyelerinin olduğunu, bütün olaylarda ömür boyu hapsin mümkün olmadığını kabul etmelidir. Bu gerçekler karşısında, suçlunun mahkum olduğu cezayı çektikten sonra, toplumu korumak için neler yapılabileceği sorusuyla karşılaşılır. Bu sorunun

28 "Libertarians ask: Will Megan's Law protect politicians or our children?"

29 "Libertarians ask: Will Megan's Law protect politicians or our children?"

30 "Libertarians ask: Will Megan's Law protect politicians or our children?"

cevabı Megan Kanunu olmayıp, kişilerin hapis süresince veya hapis yerine rehabilite edilmeleri, tedaviye tabi tutulmalarındır³¹.

Bu görüşe göre, cinsel suç failleri, sübyancı olan ve olmayan şeklinde iki türe sahiptir ve sübyancılar, Megan Kanunu'nu ortaya çıkaran suçlu tipleridir. Kanun, belki bu kişiler için uygun olabilir³². Bu kişilere, sadece kendileri tedavi olmayı istediklerinde yardım edilebilir. Rehabilite olmak isteyen sübyancıların en etkili tedavi yolu, dürtü-kontrol terapisisidir. Bu tip bir terapi sayesinde kişi, hislerine ve fantezilerine hakim olmayı öğrenir. Bu tür kişiler, kontrol altındaki bir çevrede yaşamalı, çocuklarla bağlantıya geçilmesine izin verilmemelidir. Ayrıca yaşamı çeşitli aktivitelerle dolu olmalı, çocuklar üzerindeki saplantısının onu yenmesine izin verilmemelidir. Ancak bir gerçek vardır ki, sübyancı olarak nitelendirilen cinsel suç faillerinin çoğuna bu tür yardımlar sağlanamamakta, bu kişiler uzman yardımı olmadan, suç dürtüleriyle birlikte kendi dünyalarında yaşamaktadırlar³³.

Sübyancılık özelliğini taşımayan cinsel suç failleri ise, bu suçları diğer bazı sebeplerle işlemişlerdir. Örneğin, bu kişilerin çoğu, çocukluk dönemlerinde cinsel saldırıya uğramışlardır. Ancak başlarından geçen bu olayla, psikolojik etkileri bakımından ilgilenilmemiş, daha çok bunun bastırılması yolu tercih edilmiştir. Bu kişiler aşırı stresli veya alkollü oldukları bir zamanda, çoğunlukla tanıdıklarından biri olan mağdur, onları, çocukluklarına geri götürmekte, bir anlamda bastırılmış olan olayın etkisi ortaya çıkmakta ve suç işlemelerini sonuçlamaktadır. Bu tür suçluların rehabilite edilmeleri imkan dahilindedir. Bunlara uygulanacak terapi, çocukken kendilerinin uğradığı cinsel saldırıya ilişkin olmalı, böylece kendilerine karşı yapılan davranışı anlamaları ve kendilerini başkalarına yönelik cinsel saldırıda bulunmaya neyin yönelttiğini öğrenmeleri sağlanmalıdır. Bu kişilerin tekrar suç işlemeleri olası değildir. Başarılı bir terapi geçirdikleri sürece ve yaşamları stres dolu hale gelmedikçe, bu kişiler yasalara saygılı bir birey olarak yaşamaya devam ederler. Megan Kanunu hiçbir şekilde bu tür faillere uygulanmamalıdır³⁴.

Mevcut duruma bakıldığında, çoğu cinsel suç failinin sübyancı özellikte olmayan kişiler olmasına karşılık, birçok düzenleme, bu ikisi arasında ayırım

31 Katie J. Weiss, "Megan's Law Won't Protect Kids", Dahut & Weiss, L.L.P. Law Offices, (çevrimiçi) [http:// library.lp.findlaw.com/articles/file/00477/005757/title/subject/topic/criminal%20law_sex%20offenses/filename/criminallaw_1_403](http://library.lp.findlaw.com/articles/file/00477/005757/title/subject/topic/criminal%20law_sex%20offenses/filename/criminallaw_1_403), 15.04.2003.

32 Sübyancılar, dürtülerini kontrol edemeyen, cinsel istekleri çocuklara yönelik olan, arzu ve fantezileri çocukların istismarı etrafından toplanan suçlu tipleridir (Weiss, "Megan's Law Won't Protect Kids").

33 Weiss, "Megan's Law Won't Protect Kids".

34 Weiss, "Megan's Law Won't Protect Kids".

yapmamaktadır. Sözü edilen kişileri sübyancı nitelik taşıyanlarla aynı muamele-ye tabi tutma ise, bunların da söz konusu özelliği kazanmaları, onlardan biri haline gelmeleri tehlikesini taşımaktadır. Hali hazır düzenleme ve uygulamaya göre, çocuklara tecavüz etmekten mahkum olan bir kişi, mahkumiyetini çekip serbest bırakıldığında, komşuları, bu kişinin aralarında olduğu, çocukların ondan koruması gerektiği konusunda bilgilendirilmekte ve fakat bu kişiye yönelik herhangi bir rehabilitasyon söz konusu olmamaktadır. Böylece kişi, hapisten eski alışkanlıklarıyla birlikte çıkmakta, kendisinden sakınılması gerektiği telkin edilen bir toplumun içine salıverilmektedir. Bu kişilerin hiçbir yaşam becerisi bulunmamakta, önceki alışkanlıklarının tedavi edilmesi üzerinde durulmamaktadır. Daha sonra stres dolu bir durumda, alkol veya uyuşturucunun etkisinde bu kişinin tekrar suç işlemesi olası hale gelmektedir. Kişinin, kendisine şüpheyle bakan, onu adeta düşman olarak gören bir komşuyla yaşaması da ayrı suç işleme dürtüsüdür³⁵.

Bütün bu olumsuz durumlarda, kişinin hapisten çıktıktan sonra, toplumun üretici bir üyesi haline gelmesi şansını azaltan, kendisine şüphe ve endişeyle bakan bir çevre oluşturma özelliğini taşıyan bir kanun çıkarmak yerine, toplumun, bir miktar fedakarlık ederek, cinsel suç faillerinin rehabilitasyonu için para ayırması tercih edilmelidir³⁶.

IV. MAHKEME KARARLARI

A. New Jersey Temyiz Mahkemesi Kararları

Burada, New Jersey Temyiz Mahkemesi'nin, önüne gelmiş olan üç olay hakkında verdiği kararların özetlerine yer verilecektir. Temyiz Mahkemesi, John Doe ve savcı Deborah Poritz davasında, 25 Temmuz 1995 yılında verdiği kararında, Megan Kanunu'nun anayasallığını irdelemiştir. Mahkeme, daha önce değindiğimiz ve Megan Kanunu olarak da anılan, "Sicile Kayıt ve Toplumun Bilgilendirilmesi Kanunları"nın, federal anayasanın, geçmişe yürürlük (ex post facto), aynı suçtan iki kez mahkum edilmeme (double jeopardy), gayri medeni ceza (cruel and unusual punishment) veya kanunla yargısız mahkum etme (bill of attainder) maddelerini veya benzer eyalet kanunları hükümlerini ihlal etmediğine karar vermiştir. Ayrıca bu Kanunların, cinsel suç faillerini, kanuni eşit koruma hakkından veya anayasal gizlilik hakkından yoksun bırakmadığı da belirtilmiştir. Bundan başka, savcının kanunlara uygun olarak çıkardığı talimat-

35 Weiss, "Megan's Law Won't Protect Kids".

36 Weiss, "Megan's Law Won't Protect Kids".

lara göre, Sıra İki veya Sıra Üç sınıflamasıyla ilgili adli inceleme sonucu yapılan sınırlı değişiklikliklerin kanuna aykırı olmadığı ifade edilmiştir³⁷.

Temyiz Mahkemesi, 31 Temmuz 1996'da, sicile kaydolmuş bir kişiyle ilgili davada, mahkum olunmayan bir suçun (nonconviction offense), mahkum bir cinsel suç failinin, kategorik tasnifte, hangi sınıfa girdiğinin belirlenmesinde dikkate alınabileceğine karar vermiştir. Mahkemeye göre, sicile kayıt olan kişiye, dahil olduğu sınıfın saptanmasıyla ilgili özel davada sağlanan usuli haklar ve bu kararlarda adli olarak incelenen bilgilendirme hususu, sicile kayıt olan kişinin, usuli açıdan hukuk kurallarına uygun yargılanma ve temel hakkaniyet haklarını yeterli bir şekilde korumaktadır³⁸.

Yine aynı tarihte verilen bir kararda, sicile kayıt olan kişiye ilişkin, Sicile Kayıt ve Toplumun Bilgilendirilmesi Kanunları'na göre yapılacak değerlendirmede, bilirkişi beyanına başvurabileceği belirtilmiştir³⁹.

B. Birleşik Devletler Temyiz Mahkemesi Kararları

Bu kapsamda Birleşik Devletler Temyiz Mahkemesinin (Supreme Court Of The United States), iki eyaletin (Connecticut ve Alaska) Megan Kanunları hakkındaki kararlarına yer verilecektir. Belirtmek gerekir ki, her iki davanın da gerek dava gerekse karar tarihleri aynıdır.

1. Connecticut Eyaleti Megan Kanunu Hakkındaki Karar

Connecticut Megan Kanunu, Yüksek Mahkeme'nin önüne, Connecticut Kamu Güvenliği Dairesi ile John Doe arasındaki dava ile gelmiştir⁴⁰. Mahkemenin kararında öncelikle davanın konusunu oluşturan Connecticut Megan Kanunu hakkındaki temel bazı bilgiler yer almıştır. Mahkeme, daha önce verdiği kararlardan alıntı yaparak, cinsel suç faillerinin Amerikan toplumu açısından ciddi bir tehlike oluşturduğunu, cinsel saldırı mağdurlarının çoğunlukla gençler olduğunu ve mahkum cinsel suç faillerinin topluma geri döndüklerinde, onların, diğer herhangi bir tip suçluya göre yeni bir ırza geçme veya cinsel saldırı eylemleri nedeniyle tekrar tutuklanmalarının daha çok olası olduğunu vurgulamıştır.

³⁷ "New Jersey Supreme Court Cases", (çevrimiçi) <http://www.njlawnet.com/megan.html>, 15.04.2003.

³⁸ "New Jersey Supreme Court Cases", (çevrimiçi) <http://www.njlawnet.com/megan.html>, 15.04.2003.

³⁹ "New Jersey Supreme Court Cases", (çevrimiçi) <http://www.njlawnet.com/megan.html>, 15.04.2003.

⁴⁰ Connecticut Dep. Of Public Safety v. Doe, No: 01-1231. Dava tarihi: 13 Kasım 2002. Karar tarihi: 5 Mart 2003. Bu ve bu başlık altındaki diğer bilgiler için bkz.; Supreme Court Collection, (çevrimiçi) <http://supct.law.cornell.edu/supct/html/01-1231.ZS.html>; <http://supct.law.cornell.edu/supct/html/01-1231.ZO.html>, 05.04.2003.

Mahkemeye göre Connecticut Eyaleti, diğer bütün eyaletler gibi, bu gerçeklere karşılık olarak, toplumunu cinsel suç faillerinden korumaya ve mükerrir cinsel suç faillerinin göz altında tutulmasına yardımcı olmaya yönelik bir kanun çıkarmıştır.

Connecticut Megan Kanunu, bir küçüğe karşı işlenen suçlardan, şiddet içeren veya içermeyen cinsel suçlardan ve cinsel bir amaç için işlenen cürümlerden mahkum olan herkese uygulanmaktadır. Belirlenen suçluların, onların toplum içerisine salıverilmeleriyle birlikte, Connecticut Kamu Güvenliği Dairesi'ndeki sicile kaydedilmeleri gerekir. Bu kişilerden her biri, kişisel bilgilerini (adını, adresini, fotoğrafını ve DNA örneklerini içeren) vermek, ikametgahındaki herhangi bir değişikliği yine Kamu Güvenliği Dairesi'ne bildirmek ve periyodik olarak yeni fotoğrafını sunmak zorundadır. Kayıt yükümlülüğü, çoğu olayda 10 yıl, cinsel şiddet suçlarından mahkum olanlar açısından ise ömür boyu devam etmektedir.

Kanun, Kamu Güvenliği Dairesi'nin, sicile kayıtlı kişilerden topladığı bilgileri derlemesini ve onu halka açık hale getirmesini öngörmektedir. Özellikle, cinsel suç faillerinin sicil kayıtlarının bir internet web sitesinde yayınlanmasını ve söz konusu kayıtların eyaletin belirli ofislerinde kamuya açık tutulmasını gerektirmektedir. Yine Kanun'a göre, gerek ofiste gerekse internette, sicil kaydıyla birlikte, bu bilgilerin başka bir amaçla kullanılmasının cezai kovuşturmayı gerektireceğine dair bir uyarı yer almalıdır⁴¹. Bu davanın görüldüğü Bölge Mahkemesi'nin yasaklamasından önce eyalet web sitesi, vatandaşların, bir zip kodu veya şehir ismi girerek, herhangi bir cinsel suç failinin ismini, adresini, fotoğrafını ve tanıtıcı bilgilerini elde etmesini olanaklı kılmaktaydı. Ayrıca web sitesinin ana sayfasında, sicilin kanuni dayanağı, fonksiyonu ve amacı hakkında bir açıklama yer alıyordu⁴².

41 Sözü geçen uyarı; "Her kim, bu sicildeki bilgiyi, sicilde yer alan herhangi bir kişiye veya diğer bir kişiye zarar vermek, taciz etmek veya bunlara karşı suç işlemek için kullanırsa cezai kovuşturmayla maruz kalır" şeklindedir (§ 54-258a).

42 Bu açıklama şöyleydi: "Sicil, yasama meclisinin, cinsel suçlardan mahkum kişilerle ilgili kamuya açık olan bilgilere erişimin kolaylaştırılmasına yönelik kararına dayanmaktadır. Kamu Güvenliği Dairesi, herhangi bir kişiyle ilgili olarak, kişinin bu sicile dahil olmasından önce, özel olarak yeniden suç işleme riskinin olduğu görüşünde değildir ve sicildeki herhangi bir kişinin halen tehlikeli olduğuna yönelik bir belirleme yapmamaktadır. Sicilin içerdiği kişiler, sadece mahkumiyetleri ve eyalet kanunu nedeniyle sicile dahil edilmişlerdir. Bu verinin internet üzerinden sağlanmasının temel amacı, bilgiyi daha kolay erişilebilir ve elde edilebilir kılmaktır, herhangi özel bir kişiye ilişkin bir uyarı değildir".

Connecticut Megan Kanunu'na tabi bir cinsel suç faili olan John Doe, Birleşik Devletler Kanunu § 1983'e (42 USC. § 1983) uygun olarak⁴³, kendi lehine ve benzer durumdaki cinsel suç failleri adına, Megan Kanunu'nun genel olarak, Anayasanın on dördüncü ekindeki usule uygun yargılama (due process) fıkrasını⁴⁴ ihlal ettiğini iddia ederek bölge mahkemesinde dava açtı. Özel olarak, kendisinin "tehlikeli cinsel suç faili" olmadığını ve Connecticut Kanunu'nun "bir özgürlük hakkından (liberty interest) bir uyarı olmadan veya yargılanma, savunma fırsatı verilmeden yoksun bıraktığını" iddia etti. Bölge Mahkemesi, davacının (bu dava açısından davalının), usule uygun yargılama hakkındaki ilk itirazını kabul etti. Mahkeme daha sonra, bir kişiler sınıfının Kanun'un uygulanmasına tabi olduğuna karar vererek, süresiz olarak Kanun'un kamuya ifşa hükümlerinin uygulanmasını yasakladı. Bölge İstinaf Mahkemesi, usule uygun yargılama fıkrasının, sınıf üyelerine, "kamuya açık bir sicile dahil edilmeleri şeklindeki etiketlenmeden önce, özellikle halen tehlikeli olup olmadıklarını belirlemeye"ye yönelik bir duruşma hakkı verdiği gerekçesine dayanmış ve kararı onamıştır. Bundan başka Connecticut'ın böyle bir duruşma hakkı vermesi nedeniyle İstinaf Mahkemesi, davalıların (bu dava açısından davacıların),

43 § 1983, kişilerin herhangi bir haktan yoksun bırakılması durumunda açılacak hukuk davasını (civil action for deprivation of rights) düzenlemektedir.

44 **Birleşik Devletler Anayasası Ek XIV - Madde 1:** "Birleşik Devletlerde doğan veya vatandaşlığa kabul edilen, onun yargılama yetkisine tabi olan herkes, Birleşik Devletlerin ve ikamet ettikleri eyaletin vatandaşlarıdır. Hiçbir eyalet, Birleşik Devletler vatandaşlarının imtiyazlarını veya dokunulmazlığını kısıtlayıcı bir kanun yapamaz veya uygulayamaz; hiçbir eyalet, kanuni usule uygun yargılama (due process of law) olmadan, bir kişiyi hayatından, özgürlüğünden veya malından yoksun bırakamaz; yapacağı yargılamada, kanunların eşit korumasını (equal protection of laws) hiç kimseden esirgeyemez".

Kanuni usule uygun yargılama, Birleşik Devletler Anayasası'nın özellikle dördüncü, beşinci, altıncı, sekizinci ve on dördüncü ekleri ile korunan ve kaynağı 1215 tarihli Manga Carta'ya dayanan bir haktır. Genel olarak, özel, kişisel hakları korumak üzere tesis olunan kural ve şekillere bağlı bir yargılama anlamına gelir. Kanuni usule uygun yargılama, ceza yargılamasında, suç ihdas eden ve unsurlarını açıklayan bir kanun, dava üzerinde yargılama yetkisine sahip tarafsız bir mahkeme, uygun (kusursuz-tam) bir itham (suçlama-iddia), savunmaya önem verme ve fırsat sağlama, mevcut usule uygun yargılama ve mahkumiyet olmadıkça bütün sınırlamaları ve yükümlülükleri ortadan kaldırma şeklindeki temel unsurları içerir. Bundan başka usulüne uygun yargılama modeli, kişisel haklar üzerine kuruludur. Bu model, Amerikan ceza adaletinin temel ve vazgeçilmez bir parçasıdır. Buna göre her kişisel davadaki olguların, titizlikle irdelenmesi ve aydınlığa kavuşturulmuş bir şekilde göz önüne alınması gereklidir. Bu model, polis, tutuklama, ifade alma ve göz altına alma süresince şüphelilerin haklarını tanınmasını, savcı ve hakimlerin, yargılama ve delillerin sunumunda anayasal güvenceleri ve diğer güvenceleri dikkate almasını gerektirir. Usule uygun yargılama, masum kimselerin suçlardan mahkum olmamasını sağlamayı amaçlar. Bu bilgiler ve ayrıntı için bkz.; Frank Schmallerger, *Criminal Justice Today: An Introduction Text For The Twenty-First Century*, New Jersey, Prentice-Hall, 1991, s.18 vd.; Hugh D. Barlow, *Introduction to Criminology*, Sixth Edition, New York, Harper Collins College Publishers, 1993, s.35 vd.

sicilin ve sicile kaydedilenlerin sicil bilgilerinin, basılı olarak veya elektronik bir şekilde kamuya ifşa etmek veya yaymaktan ve onları sicile kayıtlı olarak tanıtmaktan men etmiştir. Mahkeme, Kararında, Connecticut Kanunu'nun bir "özgürlük hakkı" ile ilişkili olduğuna dayanmıştır. Çünkü, 1) Kanun, davacının "halen tehlikeli" olduğunu "ima ederek" damgalamakta ve 2) Kanun, davacı üzerinde "geniş ve ağır" sicile kayıt yükümlülükleri öngörmektedir.

Yüksek Mahkeme, İstinaf Mahkemesi kararına karşı yapılan itirazı kabul etmiş ve kararı bozmuştur. Yüksek Mahkeme'nin bu konudaki temel gerekçesi, usule uygun yargılamanın, eyaletin yasal düzenine göre (herhangi bir değişikliği sonuçlayacak) materyal olarak kabul edilmeyen bir olgunun ispatlanması için bir duruşma hakkı vermeyeceği şeklindedir. Mahkemenin, daha önceki bir yargılamada, salt ismin (ünün, namın) incinmesinin, tahkir edici olsa bile bir özgürlük hakkından kısıtlanma oluşturmayacağına karar verdiğini, bu dava açısından böyle bir kısıtlanmanın olduğu varsayılsa bile, usule uygun yargılamanın, davalıya kendisinin halen tehlikeli olmadığı olgusunu ispatlamak için bir duruşma hakkı vermeyeceğini, çünkü bunun Kanunda yer alan, Kanunun sonuç bağladığı bir materyal olmadığını ifade etmiştir. Kaldı ki, Kamu Güvenliği Dairesi'nin web sitesi, kanuni bir gereğe ve sadece suçlunun mahkumiyetine⁴⁵ dayandığını açıklamaktadır⁴⁶ ve başka hiçbir olgu, sicil bilgilerinin ifşasıyla ilgili değildir. Gerçekten de web sitesinde yer alan açıklama, davalının tehlikeli olmadığına ilişkin iddiasının önemli olmadığını ortaya koymaktadır⁴⁷.

Kısaca, davalı halen tehlikeli olmadığını kanıtlayabilse bile, Connecticut Eyaleti, bütün cinsel suç faillerinin sicildeki bilgilerinin, -halen tehlikeli olsun, olmasın- kamuya açık olmasına karar vermiştir. Connecticut, tescil gereğini, önceki mahkumiyet gerçeğine dayandırmakta, güncel tehlikelilik gerçeğini dikkate almamaktadır. Ayrıca, kamuya açık olan sicil, sicile kayıtlı olan kimsele-
rin halen tehlikeli olduğuna ilişkin bir tespit yapmadığı ifade edilmektedir. Dolayısıyla davalı, Kanun'un maddi bir kuralının Anayasayla çeliştiğini göstermedikçe, güncel tehlikelilik üzerinde bir duruşma gereksiz bir uygulamadır. Ancak davalı, açıkça on dördüncü ekin maddi nitelikteki parçalarının ihlal edildiği savı yerine, itirazının usuli olduğunu savunmuştur. Fakat, usuli açıdan usule uygun yargılama (procedural due process) ilkeleri, eyaletleri bu gibi sınıflamalar oluşturmaktan men etmemektir. Bu gibi iddialar, usule uygun yargılamanın, usuli

⁴⁵ Mahkum olan suçlunun, daha önce, olgunun doğruluğunu tartışmaya yönelik usulen korunan bir imkana sahip olduğu da bir gerçektir.

⁴⁶ "... Sicilin içerdiği kişiler, sadece mahkumiyetleri ve eyalet kanunu nedeniyle sicile dahil edilmişlerdir".

⁴⁷ "Kamu Güvenliği Dairesi ... sicildeki herhangi bir kişinin halen tehlikeli olduğuna yönelik bir belirleme yapmamaktadır".

değil, maddi yönü içinde analiz edilmelidir. Mahkeme, sorunun önlerine geldiği şekliyle, Connecticut Megan Kanunu'nun usule uygun yargılamanın maddi ilkelerini ihlal edip etmediği konusunda görüş bildirmediklerini belirtmiştir. Usule uygun yargılama fıkrasına göre bir duruşma hakkı iddia eden davacıların, söz konusu duruşmada ispatlamaya çalışacakları olgunun yasal düzenlemeyle ilişkili, bu düzenlemedeki bir hususu ihlal ettiğini göstermeleri gerektiği, davacıların ise bunu ortaya koyamadığı ve bu nedenle İstinaf Mahkemesi'nin kararının bozulduğu ifade edilmiştir.

Mahkemenin kararına katılmakla birlikte, farklı gerekçeler ileri süren Hakim Scalia, Connecticut Kanunu'nun, bir özgürlük hakkı ile ilişkili, bunu sınırlayıcı olduğu kabul edilse bile, geçerli bir şekilde yürürlüğe girmiş bir kanunla bu özgürlük hakkının ortadan kaldırılmasının, "tam (uygun)" olan bütün usulü sağlamaya yeterli olduğunu belirtmiştir. Örneğin, bir eyalet kanununun, 16 yaşın altındakilerin motorlu araç kullanamayacağını öngörmesi, bu kişilerle ilgili özgürlüğün ortadan kalkması için yeterli kabul edilmektedir. Maddi açıdan, usule uygun yargılamanın ihlaline ilişkin bir iddia bulunmasa bile, geçerli bir şekilde çıkarılmış olan bir kanun bu iddiayı da elimine edebilir. Ancak Mahkemenin Kararında dayandığı gerekçe, mahkum bir cinsel suç failinin halen tehlikeli olmadığını ispatlamasına olanak veren ek "usuli" bir hakkının olmadığı, fakat (yukarıda değinilen benzer bir olayda) 15 yaşındaki birinin, güvenli bir sürücü olduğunu ispatlamasına olanak veren "usuli" bir hakka sahip olduğu anlamına gelmektedir ki, bu düşündürücüdür.

Benzer şekilde Hakim Souter ve aynı görüşteki Ginsburg, Mahkemenin bu kararının, Connecticut'ın sicil bilgisini yayınlamasının, maddi açıdan usule uygun yargılama ilkesini etkilediğine ilişkin bir iddiayı men etmediği görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, söz konusu iddia dışında, bu yayının eşit koruma ilkesiyle de çelişmesinin gündeme gelebileceğini vurgulamışlardır. Çünkü Connecticut, belirli cinsel suç faillerine sicile kayıttan ve yasal olarak kendilerine yüklenen bildirim yükümlülüğünden kurtulma imkanı vermektedir. Connecticut Kanunu'na göre mahkeme, eğer kişinin suçu, salt rıza dışı cinsel ilişki veya 13-16 yaş arasındaki bir küçükle, suç tarihinde, küçükten iki yaş büyük olan, ancak 19 yaşın altında olan bir fail arasındaki cinsel ilişki ise, kişiyi sicile kaydolmadan muaf tutabilir. Mahkeme ayrıca, her bir suçlunun sicil bilgilerinin yayını, Kanun'un uygulama amaçları doğrultusunda, suçun mağdurun kimliğini saklamak için gerekli ise veya suçlunun eşine veya birlikte yaşadığı kişiye yönelik cinsel saldırılarda, sınırlama yetkisine sahiptir. Bu konudaki karar, ister sicile kayıttan istisna tutmaya isterse sicil bilgisinin yayını sınırlamaya yönelik olsun, sicile kaydın veya kamuya yaymanın toplum güvenliği için gerekli olmadığına ilişkin bir bulguya dayanmaktadır. Eyalet böylece, yayın gereğinden kurtulan bazı suçluların, -hiçbir şeyin internette özel olarak tanıtıl-

malarını haklılaştırmayan- diğerlerine göre tehlikeli olmadıklarını öngörmektedir. Kanun koyucunun, mahkemelere böyle bir yetki vermesi, eşit koruma fıkrasıyla çelişmeyi gündeme getirmektedir.

2. Alaska Eyaleti Megan Kanunu Hakkındaki Karar

Alaska Megan Kanunu, Delbert W. Smith ve Bruce M. Botelho, dilekçe sahipleri ile John Doe I ve diğerleri arasındaki davayla Yüksek Mahkeme'nin önüne gelmiştir⁴⁸. Kararda tartışılan temel hukuksal sorun, Alaska Megan Kanunu'nun (Alaska Cinsel Suç Failinin Sicile Kaydı Kanunu'nun) öngördüğü sicile kayıt gereğinin, geçmişe yürürlük fıkrasınca (Ex Post Facto Clause) yasaklanan geçmişe yürüyen bir ceza olup olmadığıdır. Yüksek Mahkeme, Connecticut Kararında olduğu gibi, öncelikle Alaska Megan Kanunu hakkında temel bazı bilgilere yer vermiştir.

Buna göre Alaska Eyaleti, 12 Mayıs 1994 yılında, Megan Kanunu olarak da isimlendirilen Cinsel Suç Failinin Sicile Kaydı Kanunu'nu (Sex Offender Registration Act) çıkardı. Kanun, "sicile kayıt" ve "bilgilendirme" sistemi şeklinde iki bölümü içermektedir. Kanun'a göre, eyaletteki bir cezaevinde bulunan bir cinsel suç veya çocuk kaçırma suçunun faili, serbest bırakılmasından 30 gün önce, ismini, takma ismini, tanıtıcı özelliklerini, adresini ve diğer özel bilgilerini (iş yerini, doğum tarihini, mahkumiyet bilgisini, ehliyet numarasını, kullandığı araçların bilgilerini, mahkumiyet sonrası tedavi bilgilerini) vererek ve yetkililerin fotoğrafını çekmesine ve parmak izini almasına izin vererek, Disiplin Dairesindeki sicile kaydolmak zorundadır. Eğer kişi serbestse, mahkumiyetinden veya eyalete girişinden itibaren bir iş günü içerisinde yerel yetkili mercilere giderek kaydolmalıdır. Söz konusu kişi, sadece basit (ağırlaşmamış) bir cinsel suçtan mahkum olmuşsa, 15 yıl süreyle, daha önce sunmuş olduğu bilginin yıllık teyidini yapmak zorundadır. Buna karşılık eğer bir kişi, ağırlaşmış bir cinsel suçtan veya iki ya da daha fazla cinsel suçtan mahkum olmuşsa, ömür boyu sicile kaydolacak ve üç ayda bir verdiği bilgiyi teyit edecektir. Suçluya ait bilgiler, merkezi bir cinsel suç failleri sicilini tutan Alaska Kamu Güvenliği Dairesi'ne gönderilir. Parmak izleri, ehliyet numarası, beklenen adres değişikliği ve suçlunun daha sonra tıbbi bir tedavi alıp almadığı gibi bazı bilgiler gizli tutulur. Suçlunun adı, takma adı, adresi, fotoğrafı, fiziksel tanımlaması, ehliyet numarası, motorlu araç tanıtım numaraları, iş yeri, doğum tarihi, mahkum olduğu suç, mahkumiyet tarihi, mahkumiyet yeri ve mahkemesi, mahkumiyet hükmünün süresi ve duru-

⁴⁸ Delbert W. Smith and Bruce M. Botelho, Petitioners v. John Doe I et al., No: 01-729. Davanın tarihi: 13 Kasım 2002. Karar tarihi: 5 Mart 2003. Bu ve bu başlık altındaki diğer bilgiler için bkz.; Supreme Court Collection, (çevrimiçi) <http://supct.law.cornell.edu/supct/html/01-729.ZS.html>; <http://supct.law.cornell.edu/supct/html/01-729.ZO.html>, 05.04.2003.

mu, Kanunun güncelleme gereklerine uyup uymadığı veya yerinin tespit edilemediğine ilişkin bilgiler kamuya açık tutulur ve bunlar internetten yayınlanır. Gerek sicile kayıt gerekleri gerekse kamunun bilgilendirilmesi gerekleri geçmişe kapsar (retroactive) niteliktedir.

Davalılar (Respondents) John Doe I ve John Doe II, ağırlaşmış cinsel suçlardan mahkum olmuşlardır⁴⁹. Her ikisi de 1990 yılında hapisten salıverilmişler ve cinsel suç failleri için öngörülen rehabilitasyon programlarını tamamlamışlardır. Kanunun yürürlüğe girmesinden önce mahkum olmalarına rağmen, Kanun, davalıları da kapsamıştır. Sicile kaydolduktan sonra, üç ayda bir teyit etme ve herhangi bir değişikliği yetkili mercilere bildirme yükümlülüğü altına sokmuşlardır. Her iki davalı ve John Doe I'in eşi Jane Doe, Kanunun, geçmişe yürürlük fıkrasını (Birleşik Devletler Anayasası, madde I, § 10, fıkra 1⁵⁰) ihlal ettiğini iddia ederek, Birleşik Devletler Kanunu Başlık 42, § 1983'teki hukuk davasını açtılar. Bölge Mahkemesi, dilekçe sahiplerinin (petitioners) ilk itirazını kabul etti. Bölge İstinaf Mahkemesi, Bölge Mahkemesiyle aynı yönde hareket ederek, eyalet kanun koyucusunun, söz konusu Kanunu, cezai olmayan, hukuki (medeni-civil) bir düzen olarak öngördüğünü belirlemiş, fakat Bölge Mahkemesinin aksine, Kanunun etkilerinin, kanun koyucusunun amacına rağmen cezai olduğuna karar vermiş ve sonuç olarak bunun geçmişe yürürlük fıkrasını ihlal ettiğini ifade etmiştir.

Yüksek Mahkeme, Alaska Megan Kanunu'nun cezai bir nitelik taşımadığına, bu nedenle onun geçmişe yürür uygulamasının, geçmişe yürürlük fıkrasını ihlal etmediğine karar vermiştir. Mahkemenin bu konudaki gerekçelerine genel olarak değinmekte yarar vardır.

a) Mahkemeye göre burada belirleyici soru, kanun koyucusunun, "hukuki" usuller ortaya koymak isteyip istemediğidir. Eğer amaç, bir ceza uygulamaksa, bunun irdelenmesi gerekir. Ancak niyet, hukuki, cezai olmayan bir kanuni düzen tesis etmek olsa bile, bunun amaç açısından ve hukuki olma amacını geri planda bırakan etkisi açısından cezai olup olmadığı ayrıca incelenmelidir. Zira Mahkeme, emsal bazı kararlarında, kanun koyucusunun açıkladığı niyeti genellikle geri planda bırakarak, bu niyeti aşan açık bir delilin varlığını, hukuki bir önlemin cezai hale dönüşmesi için yeterli olacağını kabul etmektedir.

⁴⁹ John Doe I, mahkemenin, onun, kendi kız çocuğuna 9 ve 11 yaşları arasındayken, iki yıl süreyle cinsel olarak tacizde bulunduğu tespitini yapmasından sonra verilen cezayı kabul ettiğini beyan etmiş, suç isnadına itiraz etmemiştir (nolo contendere). Benzer şekilde, John Doe II de 14 yaşındaki bir çocuğa cinsel tacizde bulunduğuyla ilişkin isnada itiraz etmemiş, cezayı kabul ettiği yönünde savunma yapmıştır.

⁵⁰ **Birleşik Devletler Anayasası madde I, § 10, fıkra 1:** "Hiçbir eyalet, ... geçmişe yürütür kanun çıkaramaz ...".

b) Alaska yasama organının amacının, hukuki, cezai olmayan bir rejim oluşturmak olduğu ifade edilmektedir. Ancak Mahkeme, emsal bazı kararlarında belirttiği gibi, öncelikle kanunun metnini ve yapısını dikkate almak durumundadır. Burada kanun metni, cinsel suç faillerinin tekrar suç işlemede yüksek derecede bir risk taşıdıkları şeklindeki kanun koyucunun kabulünü ortaya koymaktadır. Kanun, temel amaç olarak, cinsel suç faillerinden toplumu korumak için kimlik tespiti yapılmasını öngörmekte ve cinsel suç failleriyle ilgili belirli bilgilerin kamu kurumlarına ve kamuya açıklanmasının, kamu güvenliğini korumaya yardım edeceği iddia edilmektedir. Mahkeme, daha önce verdiği emsal bir kararında, cinsel suç faillerinin tehlikeli olduklarını öngören, sınırlayıcı birtakım önlemler yüklemenin, yasal, cezai olmayan hükümsel bir hedef olduğunu belirlemiştir. Burada da kanun koyucunun esas itibarıyla toplumu koruyucu bir düzen oluşturmayı hedeflediği, Kanunun metnindeki hiçbir olgunun, bunun aksini göstermediği ifade edilmiştir. Alaska Anayasasının, ceza yönetiminin (criminal administration) amaçlarından biri olarak, kamuyu (toplumu) koruma ihtiyacını göstermesi farklı bir sonuca varılmasını gerektirmez. Kanunla getirilen bir sınırlama, eyaletin kamu sağlığını ve güvenliğini koruma yetkisinin bir göstergesi olduğunda, cezai bir amacın olmadığına, sadece söz konusu yetkisinin icrasına ilişkin bir niyetin olduğuna dair bir veridir. Yasama faaliyetine ilişkin diğer yasal veriler, örneğin, kanunun kodifikasyon biçimi veya öngördüğü uygulama usulleri, kanun koyucunun amacına ilişkin delillerdir, ancak bunlar, bu davada tartışmaya açıktır. Kanunun bilgilendirme hükümlerinin, Eyalet Sağlığı, Güvenliği ve İskanı Kanunu'nda kodifike edilmesi, Kanunun, cezai olmayan, düzenleyici bir önlemi amaçladığını doğrulayan bir husustur. Kanunun, sicile kayıt hükümlerinin, Eyalet Ceza Usul Kanunu'nda kodifike edilmiş olması gerçeği ise, bir kanunun yerinin ve etiketinin, onu kendiliğinden hukuki olmaktan cezai olmaya dönüştürmeyeceğinden, sonucu değiştirmez. Kaldı ki Alaska Ceza Usul Kanunu'nun 12. Başlığı (sicile kayıt hükümlerinin yer aldığı başlık), cezayla ilgili olmayan diğer bir çok hükmü de içermektedir. Kanunun usuli mekanizmalarının uygulanmasında birtakım yargılamalar gerektirmesinin, Mahkemenin Kanunun cezai olmadığı şeklinde ulaştığı sonucu değiştirmeyeceği belirtilmiştir. Ayrıca bu sonucun, Kanunun esas olarak sicile kaydı öngörmesi ve bizatihi kendisinin herhangi bir usul öngörmemesi gerçeği tarafından da destekleneceği ifade edilmiştir. Mahkemeye göre, hukuki birtakım usuller öngören kanun koyucu, cezai olmayan bir yaptırım amaçlamaktadır.

c) Mahkeme, davalıların, Kanunun etkilerinin, Alaska'nın bir hukuki (cezai olmayan) düzenleme öngörme amacını geri planda bıraktığına dair açık bir delil gösteremediklerini belirtmiş ve Mahkemenin bir Kanunun etkilerinin analizinde, önceki emsal bir davada tespit ettiği 7 faktörü ele aldığını ifade etmiştir.

Birincisi, düzenleyici bir planın, ulusal tarih ve geleneklerde genellikle bir cezayla ilgili olduğu, Megan Kanunu'nun ise oldukça yeni bir kökene dayanıyor olmasının, bunun geleneksel cezai amaçla ilişkilendirilmesini engellediği söylenmiştir⁵¹. Davalıların, Kanunun özellikle bilgilendirme (uyarı) hükümlerinin, sömürge döneminin utanç verici cezalarına benzediği iddiasını Mahkeme inandırıcı bulmamıştır⁵². Bu cezaların aksine, dava konusu Kanun'un damgalaması, kamunun alay etmesinden ve ayıplamasından değil, çoğu daha önce kamu tarafından bilinen bir cezai kayıtlı (mahkumiyetle) ilgili doğru bir bilginin yayımından doğmaktadır⁵³. Alaska'nın suçluya ilişkin bilgileri internet üzerinden yayınlaması bu sonucu değiştirmez⁵⁴.

-
- 51 Mahkeme, tarihi açıdan bakıldığında, bir eyaletin, bir kişiyi cezalandırmaya karar vermesi durumunda, çoğunlukla, geleneksel olarak cezai sayılan bir aracı seçtiğini ve toplumun da konuya bu şekilde yaklaşacağını belirttikten sonra, Cinsel Suç Failinin Sicile Kaydı ve Bilgilendirme Kanunlarının oldukça yeni kökene sahip olduğunu, Kanunun cezai bir önlem olarak kabul edilemeyeceğini, en azından geleneksel bir cezalandırma yoluyla ilgisinin olmadığını ifade etmiştir.
- 52 Mahkeme bu bağlamda, bazı sömürge (colonial) dönemi cezalarının gerçekten de toplumda küçük düşürücü bir nitelik taşıdığını vurguladıktan sonra bu cezalara ilişkin örnekler aktarmaktadır. Buna göre, toplumda küçük duruma düşmüş suçluların, toplum içerisinde suçlarını kategorize eden işaretlerle yer alması gerekiyordu. Damgalanma sürekliydi. Bir katil, "K" ve bir hırsız "H" harfi ile dağlanıyor, damgalanıyordu. Amaç, bu suçluların, kendilerini toplumun dışına atan sürekli damgalarla ızdırap çekmelerini sağlamaktı. Çok daha tehlikeli suçlular, ait oldukları topluma geri dönmek üzere sürgün ediliyor, ünleri, namaları söntük hale geliyordu. Davalılar, Alaska'nın zorunlu sicile kayıt ve bildirim düzenlemesinin, kendilerini isimleriyle birlikte kamuya ifşa etmesi ve daha tehlikeli suçlular açısından bunun ömür boyu sürmesi nedeniyle bu tarihi cezalara benzediğini iddia etmişlerdir.
- 53 Mahkeme, eski dönem cezalarla ilk bakışta söz konusu olan benzerliğin yanıltıcı olduğunu belirtmiştir. Kurbaçlama [(whipping), bu ceza hakkında bkz.; İçel ve diğerleri, **İçel Yaptırım Teorisi**, s.67 vd.], suçluyu bir direkte halka teşhir etme (pillory) ve dağlama (branding) gibi cezalar, fiziksel bir acı içermekte ve bunların uygulanmasında suçluya toplumun karşı karşıya olduğu bir durum ortaya çıkmaktadır. Bedensel yönü olmayan, kamu ayıplaması (public shaming), küçük düşürme (humiliation) ve sürgün (banishment) gibi cezalar da sicil bilgilerinin yayımından daha ileri bir etki, anlam taşırlar. Bu cezalar, kişiyi, arkadaşlarının, vatandaşlarının önünde, yüz yüze utanırmak için sergilerler veya onu toplum dışına atarlar. Bunun aksine, Alaska Megan Kanunu'nun damgalamasının, kamunun alay etmesinden, ayıplamasından değil, daha önce kamunun öğrendiği, cezai bir kayda ilişkin gerçek bir bilginin yayınlamasında kaynaklanmaktadır. Bundan başka, kanuna uygun hükümeteysel bir amaca yardımcı olması için doğru, kesin bir bilginin yayınlamasının, kendi sistemlerinde bir ceza olarak kabul edilmediği ifade edilmiştir. Aksine, ceza hukuku geleneklerinin, kamu adına itham, kamuya açık, aleni yargılama ve hükmün kamu adına uygulanması konularında istikrarlı bir gelişim gösterdiği, saydamlığın, kamunun ceza adaleti sistemine uymasını sağlamada, sistemin güvenilirliği konusunda ve suçlanan kişinin haklarının korunmasında esas olduğu belirtilmiştir. Mahkeme ayrıca, aleniyetin, mahkum olan sanık bakımından, kişisel olarak bir rahatsızlık, utanmadan sosyal soyutlanmaya doğru giden olumsuz sonuçlara da sebep olabileceğini kabul etmektedir. Ancak, sömürge dönemindeki utanç verici cezaların aksine, söz konusu eyalet, a-

İkincisi, Kanun davalılara yönelik bir kısıtlama veya sınırlama öngörmektedir. Kanun, hiçbir fiziksel sınırlama içermemekte ve bu nedenle hapse benzememektedir. Bundan başka Kanunda yer alan yükümlülükler, mahkemelelerin karar verdiği mesleki yoksunluk yaptırımlarından daha yumuşaktır. Kanunun öngördüğü sicile kayıt sisteminin, denetimli serbestlik veya denetimli salıverme olduğu iddiası da Mahkemece reddedilmiştir. Çünkü, söz konusu hukuki kurumlara tabi kişilerin aksine, bu Kanun kapsamındaki suçlular, hiçbir denetim olmadan istedikleri yere gitmekte ve istedikleri yerde yaşamakta ve diğer vatandaşlar gibi özgür bir şekilde çalışmakta serbesttirler. Sicile kayıt olanlar, görünüşsel özelliklerini değiştirdikten, bir araba aldıktan veya psikiyatrik bir tedaviye tabi olduktan sonra yetkili mercileri bilgilendirmek zorunda olmalarına rağmen, bu şekilde davranmak için önceden izin almaya uğraşmaları gerekmemektedir.

Üçüncüsü, Kanun, geleneksel cezanın amaçlarını genişletmemektedir. Kanunun, işlenmesi olası suçları önlemeyi hedeflemesi bu bağlamda olumsuz bir durum değildir. Davalıların, Kanunun cezai bir nitelik taşıdığı, zira önlemenin cezanın amaçlarından biri olduğu argümanı Mahkemece geçerli bulunmamıştır. Çünkü hükümsel programların her biri, ceza uygulamadan suçu önlemek amacını taşır. Salt bir önleme amacının varlığını, yaptırımı cezai saymak için dikkate almak, hükümetin konuyla ilgili etkili bir düzenleme yapmasını önemli ölçüde zedeler. İstinaf Mahkemesinin, soyut bir şekilde Kanunun sicile kayıt yükümlülüklerini cezai saymasına ilişkin kararı doğru değildir. Zira Kanun, ağırlaştırılmış ve tekrarlanmış suçlardan mahkum kişileri, bir tek basit, ağırlaştırılmamış suçtan mahkum olanlardan ayırmaktadır. Dolayısıyla bu geniş kategoriler ve bildirim yükümlülüğü süresinin uzunluğu, tekrar suç işleme tehlikesi açısından makuldür ve düzenleme hedefiyle de tutarlıdır.

Dördüncüsü, Kanunun, yasal, cezai olmayan bir amaçla, toplumdaki cinsel suç faillerinin riskleri hakkında kamunun uyarılmasını öngörmesi, ileri düzeyde bir kamu güvenliği ile makul, rasyonel bir bağa sahiptir. İddia edilen aksine, bu bağın temini için Kanunun dar bir şekilde öngörülmesi gerekmez.

leniyeti ve damgalama sonucunu kanuni düzenleme hedefinin gerekli bir parçası olarak gerçekleştirmemektedir.

- 54 Mahkemeye göre, bir ceza mahkumiyeti hakkındaki bilgilendirmenin, suçluyu bir kamu utancına maruz bırakacağını kabul etmek gerekmektedir. İnternetin coğrafi olarak ulaştığı alan, sömürge dönemindeki herhangi bir aleniyetten daha geniştir. Ancak bütün bu olgular, internet yoluyla yapılan bilgilendirmeyi cezai kılmaz. Söz konusu uyarının, bildirim amacı ve temel etkisi, suçluyu küçük düşürmek değil, kamuyu, kendi güvenliği için bilgilendirmektir. Bu bilgilerle kamunun yaygın bir biçimde erişebilmesi yapılan düzenlemenin etkinliği için gereklidir. Küçük düşme bununla ilişkilidir, fakat geçerli (kanuni) bir düzenlemenin ikincil bir sonucudur.

Beşincisi, söz konusu düzenleme planı, Kanunun amacı açısından aşırı değildir. Eyaletin, cinsel suçlardan mahkum olanları, bir sınıf şeklinde dikkate alarak kanun çıkarmayı, onların tehlikeliliğini belirlemeyi öngörmeye tercih etmesi, Kanunu cezai hale getirmez. Ayrıca, nüfusun devamlı hareket halinde olması göz önüne alınırsa, sicil bilgisinin geniş bir şekilde yayınlanması, Kanunu bir cezai yaptırım haline sokacak aşırılıkta sayılamaz. Buradaki sorun, kanun koyucunun, problemi çözücü en iyi seçimi yapıp yapmadığı değil, seçilen yasal yolların, araçların, cezai olmayan hedef ışığında uygun olup olmadığıdır. Mahkemeye göre Kanun bu standardı karşılamaktadır.

Kalan iki faktör, bu davada önem taşımadığından irdelenmemiştir. Sonuç olarak Yüksek Mahkeme, İstinaf Mahkemesinin kararını bozmuş ve dosyayı geri göndermiştir.

SONUÇ

Megan Kanunu, özellikle cinsel suçlardan toplumun korunması, cinsel suç faillerinin tekrar suç işlemesini önleme amacını taşımaktadır. Bu amaçla cinsel suçlardan mahkum olan kişiler, toplum içine salıverilmeleriyle birlikte özel cinsel suç faili siciline kaydedilmekte ve belirli aralıklarla kayıt bilgilerini güncellemeleri öngörülmektedir. Sicile kayıt ve güncelleme süresi, suçlunun mükerrir olmasına veya tehlikelilik durumuna göre 10 yıl ya da ömür boyu olabilmektedir. Sicildeki bu bilgiler, failin tehlikelilik derecesine göre, toplumun çeşitli kesimlerine bildirilmekte veya belirli yerlerde bu bilgiler kamuya açık tutulmakta, hatta bilgilere erişimi kolaylaştırmak amacıyla bunlar internette de yayınlanmaktadır. İşte bu aleniyet, kamuya ifşa, Kanunun, kişileri ikinci bir kez cezalandırdığı, bu şekildeki damgalanma yerine rehabilitasyona önem verilmesi gerektiği gibi çeşitli eleştirilerin yöneltilmesine, kişilerin halen tehlikeli olduğu yönünde, herhangi bir yargılama olmadan bir tespit yapıldığı, bir ceza niteliği taşıdığı, dolayısıyla geçmişe yürür uygulanamayacağı iddiasıyla birtakım davaların açılmasına yol açmıştır.

Bizce, bu ifşa ve bildirim hükümleri değerlendirilirken, Kanunun tarihsel gelişiminin, kanun haline gelme sürecinin dikkate alınması gerekir. Zira Kanuna kaynaklık eden Megan Kanka olayı, ilgili sicil bilgisinin öncede bilinmesi durumunda söz konusu olayın gerçekleşmeyeceği şeklindeki bir düşünce eğilimini ortaya çıkarmış ve gelecekte işlenmesi olası cinsel suçlardan, tehlikeli cinsel suç faillerinden toplumun korunması konusunda büyük bir toplumsal tepki söz konusu olmuştur. Bir anlamda, salıverilen cinsel suç failinin gizlilik, gizli kalma şeklindeki kişisel hakkı ile işlenmesi olası cinsel suçlardan toplumu koruma biçimindeki kamu yararı karşılaştırmasında, Megan Kanka olayının da etkisiyle kamusal yarar üstün tutulmuştur.

Kanun'un yapılış gerekçelerinde, yukarıda belirtilen haklı toplumsal endişeler olmakla birlikte, suçlunun ıslahı, topluma yeniden kazandırılması gibi suç politikasının temel ilkelerinden olan ümanizm ilkesi gözden kaçırılmış veya geri planda kalmıştır. Özellikle Kanunun konusunu oluşturan cinsel suçlar, diğer suç tiplerinden farklı olarak, çoğunlukla kontrol edilemeyen veya tıbbi ve psikolojik yardımı gerekli kılan cinsel dürtüler sonucu işlenmektedir. Bu nedenle, bu tür suç failerinin cezalandırılması veya salıverildikten sonra kamunun bilgilendirilmesi, pratik olsa da kalıcı ve gerçekçi bir çözüm olmayıp, burada suçlunun tedavisi daha ön planda olmalıdır.

Sicil bilgilerinin kamuya açılmasının bir ceza olmadığı, toplumun korunması ve suçun önlenmesi açısından bir tedbir olduğu kabul edilse bile, kanaatimizce bu bilgilerin ifşa şekli ve sicile kayıt süresi eleştirilebilir. Kanaatimizce sicil bilgilerinin, suçluyla karşılaşma olasılığı olan ve korunması gereken kişi veya gruplara bildirilmesi doğru olmakla birlikte, bunların dışında toplumun diğer kesimleri, haklı bir endişelerini ortaya koymaları şartıyla bilgilere ulaşabilmelidirler. Dolayısıyla bilgilerin hiçbir sınırlama olmadan internette yayınlanması, internetin özelliği gereği, internet erişiminin bulunduğu dünyanın herhangi bir yerinden ilgili, ilgisiz herkesin bu bilgilere ulaşması doğru değildir. Bu şekildeki bir yayın, ilgili web sitesinde, bilgilerin amaç dışı kullanımının sorumluluk doğuracağına ilişkin uyarılar yer alsa da her zaman kötüye kullanmaya müsaittir. Sicile kayıt süresi açısından ise, suçlunun tehlikelilik derecesi ne olursa olsun, ömür boyu sicile kayıt hükmü, suçluların ıslahı, topluma geri dönmesi açısından doğru olmayıp, bunun yerine, yukarıda değindiğimiz tedavi kurumuna önem verilmelidir.